

Ponedjeljak , 13. oktobar 2008.
Svedok Murray Douglas Dawes
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.04 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u i oko sudnice. Gospodine sekretare, molim vas da najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Gospodine Russo, da li je Tužilaštvo spremno da pozove svog sledećeg svedoka?

TUŽILAC RUSSO: Jesmo, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema zaštitnih mera?

TUŽILAC RUSSO: Tako je, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Onda vi pozivate...

TUŽILAC RUSSO: Da. Tužilaštvo poziva Murray Douglas Dawesa, svedok 104.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Russo.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Dawes. Pre nego što date iskaz pred ovim Sudom, prema Pravilu o postupku i dokazima od vas se zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Sada će vam dati tekst. Ja vas pozivam da date svečanu izjavu.

SVEDOK DAWES: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite sedite. Gospodine Dawes, prvo će vas ispitivati gospodin Russo. Gospodin Russo je zastupnik Tužilaštva i videćete ga sa vaše desne strane.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

svedok: Murray Douglas Dawes

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RUSSO

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Dawes.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Dobro jutro.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li da kažete za zapisnik vaše puno ime?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Murray Douglas Dawes.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li se sećate da ste dali dve izjave MKSJ-u, prvu 21. i 22. avgusta 1996. godine i drugu 2. aprila 2008. godine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, molim vas dokument po Pravilu 65 ter broj 5502.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li prepoznajete ovo kao vašu izjavu od 21. i 22. avgusta 1996. godine?

prevodioci: Molimo da se isključi mikrofon predsedavajućeg sudije.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, sada vas molim dokument po Pravilu 65 ter broj 5503.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako pogledate na ekran, gospodine Dawes, da li prepoznajete ovo kao izjavu koju ste dali 2. aprila 2008. godine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Sada, gospodine Dawes, da li ste imali priliku da ponovo pogledate obe ove izjave pre dolaska u sudnicu danas?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, Jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Prilikom pregledanja, možete li da kažete, da li izjave tačno odražavaju ono što ste rekli istražiteljima u to vreme?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dok ste pregledali te izjave, da li ste zabeležili nekoliko korekcija i pojašnjenja?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako mogu, ja bih želeo da brzo prodemo kroz njih, mislim da je prva, vi ste skrenuli pažnju da pominjanje oficira Englebya nije ispravno, i da je vodnik Engleby bio po rang u to vreme. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Verujem da ne treba da prolazimo kroz ovo; ali na stranici 7 vaše prve izjave, gospodine Dawes, ukazuje se da je general Forand ovlastio podelu goriva civilima koji su došli do kapije baze UN-a uveče 4. avgusta, i vi pretpostavljate da je približno 3.000 litara goriva bilo dato tim civilima. Mislim da ste naglasili da želite da pojasnite činjenicu da niste sasvim sigurni o sumi od 3.000 litara i da ne možete da se setite otkud vam taj podatak. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I mislim da ste hteli da dodate, u vezi sa podelom goriva, da vam je general Leslie rekao, takođe u to vreme, da je gorivo podeljeno ili da treba da bude podeljeno vojnicima Vojske RSK kako bi im se omogućilo da napuste oblast sektora Jug. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ponovo na stranici 7, vi ste izjavili: „Granatiranje je počelo približno u 5 časova ujutro 5. avgusta. Ponovo je bilo teško granatiranje i direktna vatra.“ Mislim da ste naglasili da želite da pojasnite da „direktna vatra“ znači tenkovska paljba koju ste vi mogli čuti izvan grada Knina. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ponovo na stranici 7, u istom tom delu, vi ukazujete da: „Otprilike oko 50, uglavnom starih ljudi sa linije fronta se okupilo na glavnoj kapiji.“ Mislim da ste želeli da pojasnite da su to bili civili koji su živeli u selima pored linije fronta. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I konačno, na stranici 11 vaše prve izjave, vi ste govorili da ste pronašli telo čoveka po imenu Milan Babić u zaseoku u području Prijići. Mislim da ste želeli da razjasnite to da su vam dve žene pokazale gde se to telo nalazilo i da je Milan Babić bio Hrvat, a da je zaseok u kom je on nađen bio hrvatski zaseok koji je bio pod zaštitom UN-a pre operacije *Oluja*. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, mogu li da vas vratim na stranicu 4, red 3, nisam vas čuo. Možete li, molim vas, ponoviti šta ste tu rekli. Mislim da ste, takođe, želeli da dodate da „u vezi sa“, a kada čitate na transkriptu piše „jarak“. Propustio sam taj deo.

TUŽILAC RUSSO: Da, gospodine predsedavajući. Trebalo je da glasi „u vezi sa podelom goriva koje je trebalo da bude podeljeno...“

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, uzimajući u obzir ispravke i pojašnjenja koje smo upravo pregledali, da li su informacije koje se nalaze u obe vaše izjave, kada se one uzmu zajedno, istinite i tačne, prema vašem najboljem saznanju?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ako bi vam se postavljala pitanja o istim tim temama ovde u Sudu danas, da li bi vaši odgovori bili isti kao u ovim izjavama?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, bili bi.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja bih sada želeo da se uvedu u spis dokumenti po Pravilu 65 ter broj 5502 i 5503.

SUDIJA ORIE: Iz pisanih podnesaka sam shvatio da nema nikakvih prigovora na uvođenje tih dokumenata. Gospodine sekretare, izjava iz avgusta 1996. godine će biti broj...

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P980, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P980 se usvaja u spis. Izjava iz aprila 2008. godine?

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P981, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj 981 se usvaja u spis.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO: Ako bi sudski poslužitelj mogao da mi pomogne, želeo bih gospodinu Dawesu dostaviti kopije njegovih izjava. Uz dopuštenje Suda, želeo bih da pročitam relativno kratak sažetak po Pravilu 92 ter.

SUDIJA ORIE: Molim vas, učinite to.

TUŽILAC RUSSO: Hvala. Gospodin Murray Douglas Dawes je bio službenik UN-a zadužen za smeštaj, angažovan od strane kanadske agencije *Care Canada* i bio je stacioniran u Kninu od maja 1994. godine do oktobra 1995. godine. U danima neposredno pred operaciju *Oluja*, primetio je da većinu stanovnika u Kninu čine: žene, deca i stariji, pošto je većina muškaraca bila na liniji fronta. Obišao je glavne kasarne Vojske RSK u Kninu nekoliko puta pre operacije *Oluja*, uključujući i 3. avgusta 1995. godine, i primetio je da tu nije bilo mnogo vojnika niti teškog

naoružanja u gradu. Gospodin Dawes je bio prisutan u Kninu za vreme artiljerijskog napada, i nekoliko puta je otišao u grad Knin tokom 4. avgusta da bi izvukao službenike UN-a i lokalne civilne radnike. On je primetio i osetio efekte artiljerijskih i raketnih napada na grad, a takođe je primetio i mrtve civile i oštećenja od granatiranja po stambenim i ruralnim područjima Knina. Posle podne 4. avgusta gospodin Dawes je bio lakše povređen granatom koja je pala približno deset metara od baze Posmatračke misije Evropske zajednice (ECMM) koja se nalazila u području blizu bolnice. Primetio je neke vojnike Vojske RSK u Kninu 4. avgusta, neki od njih su pokušali da preotmu njegovo oklopno vozilo, i druge koji su naputili Strmicu da bi pomogli povlačenju trupa sa linije fronta. Gospodin Dawes je 6. avgusta otišao u Knin i bio svedok situacije da su vojnici HV-a i civilna policija otvoreno pljačkali grad. Bilo je osoba u narandžastim kombinezonima koji su čistili ulice i trotoare i drugih osoba u zaštitnim odelima koje su uklanjale leševe i pokvarenu hranu iz kuća. Takođe 6. avgusta, on je putovao u Vrbnik i Kistanje gde je bio svedok situacije da vojnici HV-a pljačkaju i uništavaju kuće iznutra. Duž puta kojim je putovao 6. avgusta, video je mnogo leševa civila za koje veruje da su bili ubijeni vatrom iz pešadijskog naoružanja, zbog rupa od metaka na i oko njihovih vozila. Dana 8. avgusta, putovao je putem Knin – Drniš gde je bio svedok pljačke od strane vojnika HV-a i civila, kao i onih koje je opisao kao disciplinovane pripadnike hrvatskih trupa u crnim uniformama kako pale kuće. Gospodine predsedavajući, ovim je završen sažetak po Pravilu 92 ter.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, želeo bih da počnemo sa vašim položajem u misiji UN-a u Hrvatskoj. Možete li, molim vas, reći Sudu šta je bio vaš posao?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Deo mog posla je bio da pomognem pripadnicima UN-a da nađu smeštaj na području Knina. To je zahtevalo pregovaranje o uslovima zakupa sa vlasnicima, a onda pravljenje ugovora sa tim osobama kako bi se vlasnicima moglo platiti svakog meseca. Glavni deo moga posla je bio smeštaj četiri borbene grupe u sektoru Jug: jedne kanadske, jednog jordanske, kenijske i borbene grupe češkog bataljona. I gde god su zauzeli zemlju, uglavnom u zoni razdvajanja, ja bih sa lokalnim vlasnicima zemljišta dogovorio zakup, kako bi vojska mogla zauzeti tu teritoriju, i onda bih ja obezbeđivao usluge ovim parcelama, kao što je snabdevanje strujom, vodom i slično.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Da li ste bili angažovani u verifikaciji pojedinih delova zemlje ili imovine da biste utvrdili ko je bio vlasnik te imovine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesmo. To je bio težak proces. Takozvani vlasnici zemljišta pokazivali bi mi svoje vlasničke listove. Ja bih to onda nosio lokalnim vladinim službenicima koji su kontrolisali te vlasničke listove, i ja bih to upoređivao sa onim što su oni imali u zapisniku, kako bi utvrdio da li je to pravi vlasnik ili ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu gde se nalazila ta vladina služba?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Bila je samo jedna vladina služba. U centru Knina, veoma blizu onoga što bih ja nazvao zgradom parlamenta, na glavnoj ulici.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A osobe kojima ste vi nosili vlasničke listove na verifikaciju, da li su to bile civilne ili vojne vlasti?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Civilne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Iz vaših kontakata sa ovim civilnim vlastima, da li ste saznali koliko je približno bilo stanovnika u Kninu u danima koji su prethodili operaciji *Oluja*?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da. Ta cifra je varirala između 15 i 17.000 do 30.000 ljudi.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da li znate zašto je ta cifra toliko varirala između približno 15 i 17 do 30.000 ljudi?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne znam. Mogu pretpostaviti, jer...

ADVOKAT KEHOE: Izvinite, časni Sude, ako ne zna, ja se protivim bilo kakvim spekulacijama.

SUDIJA ORIE: Hajde prvo da čujemo na kojoj osnovi će on izneti pretpostavke, a onda ćemo verovatno videti da li on ima neko znanje o činjenicama, i onda je drugo pitanje da li mi treba dalje da nastavimo sa tim pretpostavkama. Postoji li nešto očigledno na čemu vi bazirate pretpostavke?

SVEDOK DAWES: Časni Sude, kada je Hrvatska vojska zauzela Grahovo i došla sa istočne strane Knina, došlo je do porasta broja stanovnika u Kninu, kako su ljudi napuštali lokalna sela. Populacija je definitivno dramatično porasla. Na koju tačno sumu, ja ne bih znao.

TUŽILAC RUSSO: Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li znate kakav je bio opšti sastav tog stanovništva, podjednako i ljudi koji su dolazili iz drugih oblasti i onih koji su bili u Kninu u danima neposredno pre operacije *Oluja*?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Žene, deca, stari ljudi, nije bilo borbeno sposobnih muškaraca.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Želeo bih da sada malo govorimo o situaciji sa gorivom u RSK pre operacije *Oluja*. Šta možete reći Sudu prema vašim saznanjima o situaciji sa gorivom?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Gorivo je bilo dragoceno, jedino se moglo kupiti na crnom tržištu, benzinske pumpe su bile praktično zatvorene. Vi ste kupovali benzin kupujući flašu od jednog litra *Pepsija* koja je bila napunjena dizelom ili benzinom, a cena je išla do 20 nemačkih maraka za litar u to vreme.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste ikada o situaciji sa gorivom razgovarali sa bilo kojim vojnikom Vojske RSK u Kninu ili negde drugo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, koliko mi je poznato.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li ste ikada imali priliku da posmatrate stanje tenkova Vojske RSK pre operacije *Oluja*?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam dnevno bio zaustavljan na kontrolnim punktovima širom sektora Jug od strane vojnika Vojske RSK. Obično bi imali teško naoružanje kako bi blokirali te puteve, kao što su stari tenkovi sovjetskog tipa, uglavnom T-55. Nisu ni u njima imali goriva, a njihov mehanizam za okretanje kupole tenka je bio verovatno komičan i verovatno je najbolje odražavao situaciju. Ali jednog dana su okrenuli kupolu tog tenka, okrenut je u pravcu zgrade, ali je onda cev otpala sa tenka.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu, u vezi sa tim poslednjim slučajem da je cev otpala sa tenka, da li se sećate uopšteno gde se to desilo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da. To je bilo... Zaboravio sam na kom putu je to bilo, ali to je bio put od Vrlike do Knina. Približno na polovini puta je bio glavni kontrolni punkt.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu koliko vremena, otprilike, pre operacije *Oluja* se to dogodilo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U okviru od mesec dana; neposredno pre.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Želeo bih sada da pređem na vaša zapažanja o nekim konkretnim lokacijama u Kninu, i hajde da počnemo sa severnim kasarnama. Prema vašoj prvoj izjavi na strani 2, a to je takođe strana 2 u prevodu na BHS. Na toj strani, gospodine Dawes, vi ukazujete da ste bili u severnoj kasarni 3. avgusta 1995. godine, i ja bih želeo da vas zamolim da kažete Sudu da li ste videli mnogo vojnika tog dana, u severnoj kasarni?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Odgovor na vaše pitanje je da nisam video ni mnogo vojnika ni opreme.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Sudu šta ste vi radili u severnoj kasarni? Zašto ste imali priliku da je posetite?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kao deo mog posla, pripadnici Srpske Vojske Krajine su takođe bili vlasnici zemljišta, i ja bih sa njima razgovarao svakog meseca. Takođe, ako sam išao u određena područja sektora Jug, ja bih ih učtivo pozvao da kažem da ću prolaziti tuda, uglavnom je to bilo iz predostrožnosti.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Na stranici 4 te iste izjave, u poslednjem paragrafu na stranici 4, koji se ponovo pojavljuje na istom mestu u prevodu na BHS, vi opisujete da ste odveli jednog srpskog lekara u bolnicu tokom granatiranja 4. avgusta. Vi kažete: „Onda smo krenuli glavnim putem do bolnice. Bombe i granate su padale duž celog puta do bolnice, ali nije bilo tako teško granatiranje kao u centru grada. Držali smo otvorena vrata oklopnog transportera i gledao sam okolo. Kada smo prošli blizu severne kasarne, nisam video nikakve tragove udara tamo.“ Gospodine Dawes, možete li reći Sudu da li ste, kasnije nekada, bilo 4. avgusta ili kasnije, primetili neko značajnije oštećenje od granatiranja na samoj severnoj kasarni?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam prošao pored severne kasarne više puta nakon tog jutra 4-tog, i nisam video nikakva oštećenja na toj kasarni koja biste mogli videti golim okom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Preći ćemo na vrh stranice 7.

TUŽILAC RUSSO: A u prevodu na BHS, to je na stranici 6.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Tu vi opisujete drugi odlazak u Knin tokom granatiranja 4. avgusta kada ste se približili fabrici *Tvik* i železničkoj pruzi sa juga. Vi kažete: „To područje je bilo potpuno razoreno granatiranjem. Nisam video nikakve pripadnike vojske ili opremu u ovom području. Železnica pre toga nije bila korišćena, a ja sam u fabrici *Tvik* bio mnogo puta pre napada i nisam video ništa od vojne važnosti u tim postrojenjima.“ Gospodine Dawes, prvo, možete li reći Sudu zašto ste imali priliku da u fabrici *Tvik* budete mnogo puta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pa, ja sam naveo generalnog direktora fabrike šrafova koji je bio vlasnik zemljišta, i ja bih mesečno odlazio kod njega da razgovaram sa njim o tekućim pitanjima, o zemljištu koje smo mi od njega iznajmljivali.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu kada ste otprilike poslednji put bili u fabrici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačan datum, ne, ali trebalo bi da bude negde u okviru od mesec dana u odnosu na 4. avgust.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ako možete, molim vas, da opišete Sudu šta ste tačno videli u fabrici *Tvik*?

prevodioci: Može li svedok da se približi mikrofonu. Hvala.

SVEDOK DAWES: Naravno.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam uglavnom imao kontakte sa tim gospodinom u administrativnom delu kompleksa, ali nikada nisam video nikakve aktivnosti u skladištu, nikakvu proizvodnju. Sve je bilo vrlo tiho, kao da taj objekat nije ni korišćen.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da bi bilo jasno, da li ste vi videli neke vojnike ili vojnu opremu unutar te fabrike?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nikada.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Vi ste takođe pomenuli u citatu koji sam pročitao da se železnica nije koristila ranije. Možete li, molim vas, objasniti Sudu kako to znate?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam uglavnom od ponedeljka do petka živeo u svom vozilu od 8.00 do 17.00 časova putujući glavnim putanjama snabdevanja sektora Jug koji su uvek bili paralelni sa železničkim linijama. Tako sam uvek putovao pored železničkih linija svakog dana, i nikad nisam video da se išta radi na pruzi ili da ona funkcioniše. Nikad nisam video ono što se zove lokomotiva ili vagon, a Knin je bio železnički grad. I mnogi stanovnici su mi rekli kako su izgubili svoje prihode, jer više nisu mogli raditi, jer vozovi nisu saobraćali.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Pređimo sada na stranicu 6 vaše prve izjave, paragraf na dnu.

TUŽILAC RUSSO: U prevodu na BHS, to je na stranici 6, ali na vrhu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Tu opisujete da ste putovali do štaba ECMM-a tokom granatiranja 4. avgusta 1995. godine, i ja bih želeo, molim vas, da opišete Sudu šta se dešavalo na tom području?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mi smo putovali do sedišta ECMM-a da ih pokupimo, jer su tražili da ih evakušemo. Dok smo putovali glavnim putem, došlo je do smanjenja intenziteta granjatiranja; kada smo, zatim, skrenuli sa glavnog puta prema kući gde se nalazio štab ECMM-a, granatiranje je gotovo postalo, ono što bih ja nazvao, ciljano. Gađali su nas, mislim da su to bili minobacači, neki su padali blizu našeg transportera, neki dalje od njega; i kada smo se sklonili od vozila, jedna minobacačka granata je pala blizu mene, ne znam tačno koliko blizu, ali veoma blizu – dovoljno da me odbaci jačina mine unazad. Osobu iz osiguranja UN-a koja je bila sa mnom, sećam se da me je povukao da stanem na noge i da smo zatim ušli u kuću ECMM-a. Shvatio sam da sam zadobio povredu desnog uha, a onda da stvar bude ironična, ljudi iz ECMM-a su odbili da budu evakuisani.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Možete li reći Sudu zašto mislite da su to bile minobacačke paljbe?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To definitivno nisu bile rakete, jer kada jednom budete raketirani, uvek prepoznajete taj zvuk ili možete videti raketu kako se približava. Ja verujem da su to bile mine zbog posebnog zvuka koji su proizvodile – i to je to.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Takođe ste pomenuli da su vas okružili vatrom. Možete li objasniti Sudu šta to znači?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pa ja nisam tada bio ekspert za artiljeriju, ali sam svakako brzo postao. Oni bi to namestili tako da pada pred cilj, a zatim bi proletale iznad vaše glave i nakon toga bi podelili tu razliku i počeli gađati u sredinu. U tom konkretnom slučaju, eksplozivi su padali 40 do 50 metara iza nas i 40 do 50 metara ispred nas, a onda su počeli praktično padati na nas.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da li ste приметili da se takva vrsta vatre odvijala još negde drugo u Kninu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U centralnom gradskom jezgru, tokom našeg prvog putovanja, kada smo se nalazili u stambenoj oblasti, iza zgrade parlamenta, rekao bih da sam to mogao videti tamo, i pored stambenog prostora pored fabrike *Tvik*.

ADVOKAT KAY: Mogu li samo dobiti pojašnjenje. Da li on govori o granatiranju ujutru 4. avgusta ili o minobacačkim granatama ili granatama uopšte, jer se to puno, puno razlikuje?

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, možete li, molim vas, tražiti pojašnjenje o ovom pitanju?

TUŽILAC RUSSO: Naravno, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, ova vatra koju opisujete u stambenom delu, pored zgrade parlamenta i u stambenoj oblasti blizu fabrike *Tvik*, možete li reći da li je to minobacačka vatra ili neka druga vrsta vatre?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu reći.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Vi ste pomenuli ova dva područja: zgradu parlamenta i stambeno naselje blizu fabrike *Tvik*. Ne znam da li imate da dodate još neku oblast tome?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Uopšte?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Samo ono što ste primetili 4. i 5. avgusta.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Rekao bih, uopšteno, da granatiranje u centru grada nije bilo ciljano. Ali kada sam kasnije izašao iz grada, prema zgradi ECMM-a, definitivno se osećalo da smo mi meta, jer je bilo i prebačaja i podbačaja vatre. Dok smo bili u centru grada, vatra je bila više nasumična. Kada smo izašli izvan grada, tu je bilo više artiljerijske/minobacačke vatre.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Sada na stranici 4 vaše prve izjave, ovog puta se pozivam od drugog do poslednjeg paragrafa na stranici 4, što je isto i na BHS-u, vi kažete: „Nakon što smo pokupili PIO i njegove članove, otišli smo oko pola kilometra severno, u čisto stambeno naselje, gde je takođe bila škola. To je bilo između 6.30 i 7.00h. Onda smo pokupili oko 8 ruskih i slovačkih radnika na održavanju. Granatiranje je i dalje bilo intenzivno u toj oblasti. Civilne kuće su bile pogođene. Škola je bila totalno uništena što sam oktrio dva dana kasnije.“ Gospodine Dawes, možete li reći Sudu kako ste saznali da je škola bila totalno uništena naknadno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To su mi drugi rekli, zaboravio sam ime te osobe, ali ja nikada nisam zadržavao pogled na školi. Zagledao sam se direktno tek nakon operacije Oluja.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da bude jasno, kada kažete da je škola bila – ili kada ste rekli da je škola bila totalno uništena, da li je to bilo od artiljerije ili nečeg drugog?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu odgovoriti na to pitanje precizno. Artiljerijom ili raketama, ne znam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. A da li se sećate da ste tokom pripreme za svedočenje prepoznali tu konkretnu školu na slici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, ako možemo, molim vas, da dobijemo dokument 65 ter broj 5506.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako pogledate na ekran, gospodine Dawes, da li je zgrada zaokružena crvenom bojom škola o kojoj smo govorili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine predsedavajući, molim da se uvrsti u spis dokument 65 ter broj 5506.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude, možemo li dobiti datum kada je snimljena ova fotografija.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, snimljena je u leto 2007. godine.

ADVOKAT KEHOE: Pa, ja na osnovu toga zaključujem da je desni deo ovog krova, koji je kako se čini drugačije boje ne služi kao primer toga kako je krov izgledao nakon operacije Oluja 5. avgusta.

TUŽILAC RUSSO: Ja sam svakako spreman da se složim sa tim, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE: U redu. Prihvatiću stipulaciju.

SUDIJA ORIE: Da. Škola je bila totalno uništena.

TUŽILAC RUSSO: To je ono što je svedoku rekao drugi svedok, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, da. Ali zar nije on video školu dva dana kasnije?

TUŽILAC RUSSO: Mislim da je svedokov iskaz bio da mu je to rečeno nakon dva dana, da on ustvari nije posmatrao uništavanje.

SUDIJA ORIE: U redu. Nema više prigovora, onda, gospodine sekretare.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 982.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj 982 se usvaja u spis.

TUŽILAC RUSSO: Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, ja bih sada želeo da predemo na vaša zapažanja o paljenju i pljačkanju, koja su se dešavala nakon operacije Oluja. Pozivam se na stranicu 8 vaše prve izjave, ovo je u trećem paragrafu na stranici 8.

TUŽILAC RUSSO: A u prevodu na BHS, ovo je na stranicu 7, takođe u trećem paragrafu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Tu ste, gospodine Dawes, govorili o pljačkanju srpske imovine od strane vojnika HV-a, što ste vi приметili 5. avgusta 1995. godine, i ja bih želeo da vas zamolim da opišete šta ste videli tog dana?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mi smo mogli dobro videti glavnu kapiju, hrvatske oružane snage su bile u gradu neko vreme, i kad ste posmatrali ulaznu kapiju, mogli ste videti vozila kako prolaze na kojima su lične stvari bile privezane na vrhu vozila i unutar vozila. Ja bih ih nazivao stvari od velike vrednosti: televizori, trpezarijski stolovi, frižideri, zamrzivači, takve stvari. Vozila koja su vozili imala su registarske tablice KN, dakle registarske tablice Knina. Ali, ljudi koji su bili u vozilima bili su Hrvati. Mogli ste reći po tipu uniforme koju su nosili i njihovim oznakama na ramenima koje su imale šahovnicu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. A možete li reći Sudu da li su ili nisu ovi vojnici koje ste videli kako nose te stvari bili pijani ili trezni?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Raspoloženje je bilo prilično slavljeničko na hrvatskoj strani. Oni su slavili zauzimanje Knina. Bio je veliki broj hrvatskih vojnika koji su bili opijeni.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, samo da bih razumeo u vezi škole, možda postoji zabuna. Rečeno vam je dva dana kasnije da je škola bila uništena. Vi je lično nikada niste videli nakon ovoga što vam je rečeno. Vi je nikada niste videli?

SVEDOK DAWES: Nikada, gospodine.

SUDIJA ORIE: Da. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, u vezi sa pljačkom koju ste vi videli van kompleksa 5-tog, možete li reći Sudu da li ste primetili neke zapovednike HV ili oficire prisutne tokom ove pljačke?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da je neki zapovednik bio prisutan, da li biste vi to primetili?

ADVOKAT KEHOE: Izvinite, časni Sude, ovo je čista spekulacija, da je neki komandant HV-a bio prisutan.

SUDIJA ORIE: Sačekajmo pitanje. Počelo je pretpostavkom što nužno ne znači da će celo pitanje biti spekulativno. Gospodine Russo, možete li formulisati pitanje, a vi, gospodine Dawes, možete li pričekati sa odgovorom dok vam ja dam dopuštenje.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da je neki komandan HV-a bio prisutan da li bi ono što ste vi primetili 5. avgusta izvan kompleksa bilo primetno, zapravo, bilo kome u tom području?

ADVOKAT KEHOE: Ponovo sudijo, ovo nije značajno za ono što Pretresno veće traži.

SUDIJA ORIE: Pitate ga da li je on to mogao videti? Da. Ja smatram da ako ste na pravom mestu da vidite, onda vi možete videti. Ako ste iza zida ili iza zgrade, onda vi ne možete videti.

TUŽILAC RUSSO: Verovatno bi trebalo...časni Sude.

SUDIJA ORIE: Prema tome, ako su komandanti bili tamo, od vitalnog je značaja za odgovor na pitanje gde su oni bili. A ako su bili na pravom mestu, ako možete videti nešto, što svako ko nije

slep može videti, ako je on jednostavno na pravom mestu. Vi ćete se složiti sa tim, gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Složio bih se sa tom konkretnom stvari, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, istražite dalje ono što nam svedok kaže.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, ono što ste videli izvan kompleksa 5. avgusta, da li se to odvijalo na veoma malom prostoru ili se to dešavalo na jednom relativno širem području?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U to vreme...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako mogu, na osnovu onoga što je on mogao videti iz baze, UN baze, ja pretpostavljam da je, samo da bismo razjasnili, ono što on pita: Šta je svedok mogao videti kada je bio unutar baze 5. avgusta, koju nikada nije napustio.

SUDIJA ORIE: Ja ne znam da li je to tačno ono što vi pitate.

TUŽILAC RUSSO: Ja pitam svedoka da odgovori na pitanje na osnovu onoga što je on opazio.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude...

SUDIJA ORIE: Dozvolite da ponovo pogledam pitanje: „Ono šta ste posmatrali izvan kompleksa 5. avgusta, da li je to bilo izolovano.“ Možda bi svedok mogao, u svoj odgovor, da uključi, takođe, šta je mogao sa videti sa kog položaja, i onda, u tom kontekstu, da odgovori na pitanje da li se to odvijalo na veoma malom području ili se dešavalo na relativno širem području.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu ja, radi razjašnjenja, svedočenje...

SUDIJA ORIE: Dozvolite da prvo čujemo odgovor svedoka, a onda ako je potrebno da dalje postavljamo pitanja. Molim vas, gospodine Dawes.

SVEDOK DAWES: Da, mapa kampa bi bila dobra za vas sada, pa biste, ustvari, tačno mogli da vidite.

SUDIJA ORIE: Imamo kartu pred nama. Vi ste označili mapu i ona je priložena uz vašu drugu izjavu. Dakle, mi imamo tu mapu na raspolaganju i mi imamo neke predstave o gradu Kninu.

SVEDOK DAWES: Sasvim dovoljno, gospodine. Dakle, glavna kapija gde sam ja bio lociran i glavna upravna zgrada gledaju na put koji je bio tačno ispred baze, časni Sude, ja sam primetio da je put bio pun vozila kao i da je parking koji se nalazio preko puta glavne kapije bio prepun lične imovine iz kuća, kao što su televizori, trpezarijski stolovi, i slično, i da hrvatski vojnici rukuju tom opremom. To je upravo ono što sam mogao videti sa mesta gde sam stajao.

SUDIJA ORIE: Ispred glavne kapije?

SVEDOK DAWES: Tačno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Mislim da je to u redu, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dalje ispod, na toj istoj stranici, stranici 8 vaše prve izjave, gospodine Dawes, vi govorite o putovanju kada ste napustili bazu UN-a 6. avgusta i ukazujete da ste išli kroz selo Vrbnik. Ja bih želeo, molim vas, da opišete Sudu šta ste videli da se događa u selu Vrbnik.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kada izađete iz glavne – izvinite. Kada napustite glavnu bazu, idete odmah levo, i idete na vrh brda. Kada stignete na vrh tog brda, ti je jedna raskrsnica. Na toj raskrsnici su bili neka tele mrtvih civila. A na tom putu, kada prekinete da idete pravo, tu su bili hrvatski vojnici koji su otvoreno plačkali kuće duž puta.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ne znam da li se vaš odgovor konkretno odnosi na Vrbnik ili ne, ali ja sam želeo da znam šta ste vi videli u gradu Vrbniku, ne na putu do Vrbnika. Naravno, vaš odgovor je u redu u odnosu na to. Ja nisam siguran da li je vaš odgovor bio u Vrbniku ili na putu za Vrbnik.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U Vrbniku.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Sudu jeste li ili niste videli neke kuće koje su bila zapaljane ili su bile uništavane u gradu Vrbniku?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kuće su već bile uništene, a stvari koje su bile u kućama premeštene na strane pored puteva ili u zadnji deo različitih vozula.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ponovo, gospodine Dawes, možete li reći da li je tu bilo – prvo, dozvolite da vas pitam: Ko je obavljao tu pljačku?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisam siguran koja je to konkretno jedinica HV-a bila; ali su to bili hrvatski vojnici. Mogu to da kvantifikujem – hrvatski vojnici se veoma razlikuju od vojnika Srpske vojske Krajine. Uvek su bili pravilno odeveni, uglavnom sa svim oznakama, sa beretkom, pancirnim prslukom, uniformom, nosili su ispravno oružje, bili su dobro organizovani.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da li ste mogli da utvrdite da li je tu bio bilo koji od komandanata HV-a prisutan u Vrbniku 6. avgusta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne sećam se da sam ikoga video ko je za to bio zadužen.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Pređimo na sledeću stranicu vaše izjave.

TUŽILAC RUSSO: U prevodu na BHS to bi bilo na dnu strane 7.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Vi ukazujete da ste otišli da posetite grad Kistanje, i ja bih ponovo želeo da opišete Sudu šta ste videli da se događa u Kistanjama.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mogu li na trenutak to da pročitam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Apsolutno.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pa, nakon što samo napustili Vrbnik, nastavili smo putem i stigli u Kistanju, rekao bih, pola sata kasnije. Bilo je mnogo više vojnika u Kistanjama nego što je bilo u Vrbniku, rekao bih kao cela jedna četa. Ponovo, oni su nosili svoje uobičajene uniforme HV-a i aktivno su pljačkali i pustošili grad Kistanju.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li objasniti Sudu šta za vas znači termin „pustošili“?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Oni su uzimali stvari koje su pripadale ljudima – izvinite, oni su lične stvari iznosili iz kuća i stavljali ih bilo u zadnji deo vojnih vozila ili ličnih vozila ili su ih skladištili pored puta kako bi ih kasnije pokupili.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu da li ste primetili bilo kakvo uništavanje zgrada ili slučaj paljenja u tom gradu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da. Grad je bio uništen. Neke kuće nisu bile uništavane – na te kuće bi stavili simbol kako bi bile identifikovane kao hrvatske kuće. Ostatak kuća bi bio uništen i ja bih – niko ne voli da čije tu reč „pretpostaviti“ – ali ja bih pretpostavio da su to bile srpske kuće.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li ste primetili da li su komandanti HV-a bili prisutni u Kistanjama?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako velika grupa vojnika, ponovo biste pretpostavili da bi tu trebao biti komandant; ali ne sećam se da sam video nekog ili razgovarao sa nekim komandantom tog dana.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Pređimo na sredinu stranice 9 vaše prve izjave.

TUŽILAC RUSSO: U prevodu na BHS to se javlja na vrhu stranice 8.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Vi ukazujete da ste na putu natrag u Knin, tokom ovog putovanja, da ste naišli na jednu raskrsnicu na putu za Srb i ja bih želeo da objasnite Sudu šta je to što ste videli na toj raskrsnici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tu je bila grupa ljudi koji su bili pobijeni. Ležali su sa leve strane puta, ako vozite prema Kninu, odmah pored izlaza iz Srba, mislim. Vozila su im bila oštećena kao u borbi, a oni su bili mrtvi, bili su mrtvi već neko vreme.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A kada kažete „oštećena kao u borbi“ možete li objasniti šta to znači?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Na civilnim vozilima su se videla oštećenja od gelera, oštećenja od šrapnela, oštećenja od ručnog naoružanja. Ja nisam identifikovao kako su osobe stradale. Mi nismo izlazili iz vozila.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A možete li reći Sudu da li ste mogli da vidite ili da li ste mogli da ustanovite da li su to bile civilne ili vojne osobe?

ADVOKAT KEHOE: Konkretnije i da se razjasni kako su bili obučeni, a ne da li su bili civili ili vojnici, već kako su bili obučeni.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mislim...

SUDIJA ORIE: Vi to možete istražiti u unakrsnom ispitivanju. Kako su vam se činili i možda možete objasniti zašto vam se činilo da su bilo civili bilo vojnici.

SVEDOK DAWES: Nisu svi bili muškarci. Bilo je pomešano i muškaraca i žena. Žene definitivno nisu bile u uniformi. A muškarci, to je teško pitanje. Mogu li dobiti dovoljno vremena da to objasnim?

SUDIJA ORIE: Molim vas, objasnite kako želite.

SVEDOK DAWES: U Republici Srpskoj Krajini bilo koji vojno sposoban miškarac bio je pripadnik oružanih snaga, časni Sude, a uobičajena odeća koju su nosili Srbi imala je bar neki komad maskirne garderobe. Pa nije bilo neobično videti civile u maskirnim pantalonama. Ljudi koje – muškarci koje sam video mrtve u tom konkretnom incidentu, neki od njih su imali maskirne pantalone na sebi, ali im je gornji deo garderobe bio civilni. Nisu imali nikakve oznake čina na sebi, niti je oko njih bilo oružja.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Dawes, možete li otprilike reći koliko je bilo mrtvih ljudi koje ste vi videli na toj raskrsnici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačan broj, ne. Bila je to gomila mrtvih ljudi, više od 15, manje od 25.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. U vašoj izjavi vi ukazujete da ste kasnije, na povratku sa vašeg putovanja, bili u mogućnosti da prođete kroz sam grad Knin, a ja bih želeo da opišete Sudu šta ste videli u Kninu tog dana.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kada smo napustili to podričje, otprilike tri kilometra od periferije Knina, na periferiji Knina, zaustavili su nas na kontrolnom punktu hrvatske vojne policije. Tražili su nam isprave, uspostavili su radio vezu – razgovarali su putem radio veze nekoliko minuta, a onda nam dozvolili da prođemo kroz grad. Odmah smo se zaustavili kod jedne druge osobe u vozilu, koja se vozila sa mnom, do njegovog stana da pokupimo neke lične stvari. Njegova kuća je bila opljačkana. Onda smo nastavili duž glavne ulice u Kninu sve do centra i natrag u bazu. Vozeći se kroz Knin to jutro ili popodne, prvi put sam video Knin nakon što se prašina spustila, da tako kažem. Kuća – kuća. Grad je bio pun hrvatske vojske, hrvatske policije i grad je bio očišćen, smeće je bilo na gomilama, lične stvari su bile na gomilama. To je bilo čudno iskustvo. Tu su bile gomile imovine pored puteva, dok su uprava i ljudi iz oružanih snaga praznili stambene blokove i kuće iznoseći lične stvari iz njih. Osećao se užasan smrad u gradu i videli smo mnogo ljudi u uniformama iz zaštitu od opasnih materijala koji su čistili očigledno sadržaj iz frižidera s obzirom da nije bilo struje. Videli smo mrtva tela kako iznose iz

kuća. Videli smo – ja sam video kako se organizovano sprovodi demontiranje grada od tih ličnih stvari, i to je bilo to.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ja bih želeo da razdvojim ono što ste rekli. Pre svega, u vezi sa odnošenjem ličnih stvari iz stanova, možete li reći Sudu kako se rukovalo sa tim stvarima. Da li su one bile razdvajane na neki način, ili su sve bile izbacivane, bilo šta što ste mogli da primetite?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Stvari koje ih uopšte nisu interesovale bacane su sa balkona na gomilu ispod na ulicu. Stvari od vrednosti su iznošene i bile bi odvajane na druge gomile. Dakle, bila je gomila televizora, bila je gomila stereo uređaja, bila je gomila frižidera i tako dalje, i tako dalje. Onda čubre ili stvari koje nisu bile od vrednosti bile su stavljane u zadnji deo kamiona i odvožene, a stvari koje su bile od vrednosti stavljane su u zadnji deo kamiona. To je ono što se dešavalo.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Vaša upotreba reči „organizovano,“ organizovano rasklapanje grada, možete li objasniti Sudu šta ste mislili pod tim „organizovano“?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ako mogu da uzmem Vrbnik i Kistanje kao primer gde to nije bilo organizovano, na pr. gomila vojnika koji nisu stavljali stvari u različite gomile koje su bili samo – pretpostavljam, ja volim da upotrebim reč „rulja“ ili neorganizovana grupa ljudi. U Kninu je to bilo vrlo sistematično. Bilo je veoma organizovano u smislu da su stvari iz grada bile skladištene na različite gomile i definitivno je postojao osećaj reda. Neke grupe ljudi su radile određene zadatke, drugi ljudi su obavljali druge zadatke. To je veoma ličilo na vojnu operaciju.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. A sada, na istoj stranici vaše prve izjave, gospodine Dawes – a to se nalazi na dnu stranice 8 na BHS-u – vi spominjete putovanje 8. avgusta kada ste išli duž puta Knin-Drniš i ja bih želeo da vas zamolim da objasnite Sudu šta ste primetili da se događa duž puta.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Zbog broja izbeglica koje su bile u našem kampu, nama je bila potrebna čista pijeća voda. Jedini izvor čiste pijeće vode bio je na hrvatskoj obali. Morali smo da putujemo u Primošten da napunimo vodu u boce. Ja sam bio zadužen za obavljanje tog posla. Dakle, trebalo je da idemo duž puta za Drniš koji je pola sata vožnje od Knina; i duž puta gde su se nalazili različiti kontrolni punktovi hrvatskih snaga, ne policije, uvek naoružanih snaga, uvek vojske. I duž tog puta je bilo dosta malih sela koja su bila, bilo direktno na putu ili udaljena oko pola kilometra, ali vidljiva sa puta. I kada smo vozili tog jutra da uzmemo vodu, veoma profesionalne hrvatske vojne jedinice – ja ih nikada pre, ni posle toga nisam video – dobro su govorili engleski, ti ljudi na kontrolnom punktu. Želeli su da vide naše isprave i ono što mi radimo. Bili su zadovoljni onim što smo trebali da uradimo. Ako pogledate pored kontrolnog punkta, itd, sa strane puta, moglo se videti da su tog jutra, oni ponovo sistematski iznosili sadržaj iz kuća ljudi i stavljali ga ili pored kuća ili u zadnji deo hrvatskih vojnih kamiona. Možete da kažete oznaku – možete da kažete da su bili izvan vojnim vozilima jer su registarske tablice počinjale oznakom HV, hrvatska vojska. Putovali smo – izvinjavam se. Takođe, komanda i kontrola su bili dobri. Osoblje na kontrolnom punktu nije znalo šta da radi sa nama, pa su pozvali svog nadređenog, i ja ne znam strukturu hrvatskih činova, ali jedna osoba sa činom i ovlašćenjima došla je do našeg vozila; to se može reći na osnovu njihovog ponašanja. On je razgovarao sa mnom i pitao me šta nameravam da radim, a onda mi je dao dozvolu da putujemo

tim putem. Mi smo otišli i uzeli vodu sa obale i vratili se kasnije popodne, i ona ista sela koja su oni pljačkali, sada su gorela, nebo je bilo crno. Morali ste da držite upaljena prednja svetla. Prljavština i prašina i koješta od kuća koje su gorele padalo je po putu, i tako je bilo, bez preterivanja, od Drniša do Knina. Mnoga sela duž tog puta su bila kompletno uništena tog popodneva.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Dawes, da li se sećate da ste na karti ucrtali putanje kojima ste putovali 5. i 6. avgusta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, možemo li da dobijemo dokument 65 ter broj 5505.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dok to stigne, gospodine Dawes, pitaću vas da kratko opišete Sudu koja putanja predstavlja koji dan.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, molim vas da pokažete donji deo sredinu. Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, ako možete, molim vas, objasnite Sudu šta predstavljaju ove putanje.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ova okrugla putanja je putanja kojom sam išao preko Vrbnika, Kistanja i natrag u Knin, a ova putanja odozgo na dole, od severa ka jugu, to je bila putanja koju sam koristio da bi stigao do Drniša tog dana da bih uzeo vodu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Mogu li molim vas da uvrstim ovaj dokument u spis.

SUDIJA ORIE: Ne čujem prigovore. Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 983, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj 983 se usvaja u spis.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, kako bismo pomogli Pretresnom veću i Odbrani ja sam obezbedio demonstrativne, digitalno-izoštrene fotografije koje ustvari pokazuju na većem formatu imena mesta kroz koja je prošao na ovom crtežu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li se sećate da ste obeležili na jednoj fotografiji Knina snimljenoj iz vazduha, lokacije nekih zgrada i oblasti koje se pominju u vaše dve izjave?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, ako možemo da dobijemo dokument 65 ter broj 5504.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, da li prepoznajete ovo kao fotografiju iz vazduha u koju ste vi uneli oznake?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Ponovo, časni Sude, ja bih da dokument 65 ter broj 5504 ponudim na usvajanje u spis. Sva ova slova naznačena ovde su objašnjena u drugoj izjavi gospodina Dawesa.

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Gospodine Russo, imamo mapu na našem stolu. Čini se da to nije ista karta, iako su oznake potpuno iste, zar ne?

TUŽILAC RUSSO: Da, časni Sude. Ovo je takođe bilo obezbeđeno kako bi pomoglo Pretresnom veću, digitalna izoštrena verzija onoga što vi trenutno vidite na ekranu.

SUDIJA ORIE: Da. Ono što bih ja veoma želeo, u stvari, je da kontrast boja na mapi na našem stolu, jer ja zaista prvi put vidim šta je obeleženo i šta je na karti. Da li postoji neki razlog zašto je to svedok obeležavao dva puta?

TUŽILAC RUSSO: Nije to svedok obeležio dva puta, časni Sude. Mi smo jednostavno napravili tu fotografiju iz vazduha koju je svedok obeležio i digitalno izoštrili crteže kako bi pomogli Sudu. Mi sugurno možemo, ako Odbrana nema prigovora, mi svakako možemo učitati tu digitalno izošterenu verziju i njome zameniti dokazni predmet Tužilaštva broj 983 dokumentom 65 ter broj 5504.

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor. Meni to izgleda, gledajući samo digitalno izoštrenu fotografiju da ona odražava ono što je na ekranu.

SUDIJA ORIE: Da, čini mi se, ali naravno, ali uvek mi je potrebno neko vreme da to pažljivo uporedim, da li je ono što imamo ispred nas isto kao ono što vidimo na ekranu, a ne da imamo dve različite verzije. Izgleda da su iste. Ono što sada imamo na ekranu, je karta koju je svedok obeležio?

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li vi predlažete da radimo sa tom ili sa ovom bolje čitljivom mapom?

TUŽILAC RUSSO: Mislio sam da prepustim Sudu da odabere. Ja sam jednostavno obezbedio digitalno izoštrenu kartu, u slučaju, kada se mape učitaju, prilično je teško da gledate u elektronsku sudnicu, pa sam mislio da bi na papiru mogla biti bolja.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno jedna je uvrštena, a druga nije. Ne mogu reći da mi to mnogo smeta, ali isto je, možemo li uvesti u spis najbolju, ako je kasnije budemo koristili. Ako se strane slažu da su one iste, onda, gospodine Russo, pozivamo vas da se u elektronsku sudnicu učita ona

koja pruža najbolje mogućnosti da se na njoj vidi tačno ono što je obeleženo, i možda ste primetili da sam ja komentarisao ovo i u nekim prethodnim prilikama.

TUŽILAC RUSSO: To ćemo i učiniti, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Mi smo već imali mapu koju je svedok obeležio, i možda, posle pauze, vi ćete nas informisati da li će to biti mapa koja je sada uneta ili će biti zamenjena digitalno izoštrenom kopijom. Gospodine sekretare, mapa koju je svedok obeležio.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 984.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj 984 se usvaja u spis. I ako želite da to zamenite digitalno izoštrenom kopijom, onda bismo to želeli da čujemo od vas, gospodine Russo. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Dawes, nakon što su Hrvati zauzeli Knin, da li ste vi i dalje imali odgovornosti kao službenik za smeštaj?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Sudu kakav vam je posao ostao da obavljate u pogledu stanova i imovine koju su zaposleni u UN koristili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: I dalje su UN koristile i civilnu imovinu i vojnu imovinu, ali pošto smo sada imali nove vlasnike zemljišta u gradu, ja sam morao da napravim iste ugovore između novih hrvatskih vlasnika i UN-a.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste sledili isti postupak provere vlasništva za nove hrvatske vlasnike zemljišta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Jesmo. Bio je to potpuno isti postupak.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A da li možete reći Sudu da li je to bilo urađeno u istoj kancelariji kao kada su vlasti RSK bile u pitanju?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li objasniti Sudu, kako je ova provera imovine hrvatskih vlasnika, da li znate da li se radilo ili nije na osnovu iste papirologije? Da li ste bili u stanju da odredite da li je to bila ista papirologije koju su Hrvati imali u odnosu na onu koju je RSK imala?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, bila je različita – različite stvari. Razlog zašto je to bilo tako je što jeste to da je na nekim delovima zemljišta, ustvari, bio je pečat – na primer hrvatski pečat bi imao šahovnicu dole u uglu, i bile su na hrvatskom. Kada je reč o vlasničkim listovima RSK - mislim da je to bio orao RSK i bile su na ćirilici.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Ja nemam više pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Russo. Gospodine Kehoe, možemo napraviti pauzu ranije i onda vas zamoliti da počnete. To zavisi od toga da li imate temu koju možete da obradite za 10 minuta.

ADVOKAT KEHOE: Ustvari imam, sudijo. Imam teme kroz koje mogu brzo proći.

SUDIJA ORIE: Da. Onda, gospodine Dawes, sada ćete biti unakrsno ispitivani, prvo od strane gospodine Kehoe-a. Gospodine Kehoe-a je zastupnik gospodine Gotovine.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Dawes. Pogledajmo dokazni predmet Tužilaštva broj 983, ponovo, na kratko.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dawes, učitavanje karata obično traje neko vreme.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, gospodine sekretare.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, ovo je mapa o kojoj smo prethodno govorili. Ko je bio sa vama prilikom ovog putovanja, gospodine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Bio sa još jednim zaposlenim u UN-u.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Službenik zadužen za bezbednost u UN-u, Andries Dreyer, mislim da je to bilo njegovo prezime.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znači vi ste na taj put išli sa Andries Dreyer-om?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC RUSSO: Izvinite. Izvinjavam se što prekidam, ali tražim da se razjasni...

ADVOKAT KEHOE: Izvinite. Ovo je unakrsno ispitivanje...

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, postoje dva putovanja koja su prikazana na mapi, i to je bilo pokriveno u glavnom ispitivanju. Krug predstavlja putovanje 6-tog, prava linija predstavlja 8-mog. Ja jednostavno pitam gospodina Kehoe-a da razjasni na koji obilazak se poziva.

ADOKAT KUZMANOVIĆ: Uz dužno poštovanje, časni Sude, ako je svedoku postavljeno pitanje da razjasni, onda on treba da odgovori. Zastupnik ne treba da ustaje i daje instrukcije svedoku o tome kako da odgovori na pitanje.

SUDIJA ORIE: Gospodin Kehoe je intervenisao nekoliko puta, tražeći od gospodina Russo-a da bude precizniji i da pravi razlike, koja logički slede iz predhodnog svedočenja svedoka. Vi pitate o „ovom pitovanju“, gospodine Kehoe, a svedok je jasno objasnio da karta daje putanju dva putovanja. Gospodin Russo je potpuno u pravu kada traži da budete konkretniji.

ADVOKAT KEHOE: Razjasniću to.

SUDIJA ORIE: Iako, emocije pokazuju kao da je petak, a ne ponedeljak ujutro. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste išli na putovanje 6-tog. Da li je to tačno?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: [Mikrofon nije uključen]

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kuda ste otišli 6-tog?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U Vrdnik, Kistanje i natrag u Knin.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je dakle ovaj krug?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kružna putanja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko je tada bio sa vama?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Andries Dreyer.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koji tip vozila ste vozili?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kombi UN-a.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kog datuma je bilo sledeće putovanje?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da je to bilo 8-mog.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I to je taj put kojim ste išli na jug u Drniš.
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ko je sa vama bio tada?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Vozio sam se u vozilu UN-a, ja lično sam vozio to sportsko terensko vozilo, a u mom konvoju su bili i vozači kamiona. Ne znam koliko ih je bilo niti ko su oni bili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko vozila je bilo sa vama kada ste išli u pravcu Drniša?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Dva ili tri, ne znam tačno koliko.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vi ste bili sami u vašem vozilu?
SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koliko se ja sećam. Možda je bio još neko sa mnom. Ne mogu se setiti prilikom tog putovanja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, zar nije to bilo protivno politici UN-a da se vi vozite sami?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je pogrešno. Protivno je na neki način, ali dok god imate ljude u konvoju sa vama, vi tehnički, niste sami. Dakle, zavisno od nivoa opasnosti, to ukazuje da li možete putovati sami ili ne. Ne sećam se koji je nivo opasnosti bio 8-mog, moguće da sam bio sam ili da je neko bio sa mnom u vozilu. Ali definitivno je bilo još ljudi UN-a u konvoju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa ko je još bio u konvoju?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Imali smo konkretne ljude kojima je bilo dozvoljeno da voze kamione, i to su bili ti ljudi, civili UN-a, međunarodni radnici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li imate neka imena?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Približno koliko je UN radnika bilo u tom konvoju?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ponovo, ja ne pokušavam da izbegnem odgovor. Jednostavno ne mogu da se setim koliko je ljudi bilo sa mnom. Dvoje ili troje, četvoro ili petoro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je tu bilo pripadnika vojne policije UN-a, kontigent vojne policije UN-a kao deo tog konvoja?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da nije, ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, nije bilo vojske uopšte?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu se setiti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, da li se sećate kapetana Geoff Hill-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da je on bio kapetan kanadskih – izvinite, vojne policije UN-a, odreda u Kninu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je gospodin Hill, kapetan Hill, bio sa vama na ovom putovanju 8-mog?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, nije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li znate kapetana Phil Berikoff-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ime mi nije poznato.

ADVOKAT KEHOE: Hajede da obratimo pažnju na dokazni predmet Tužilaštva broj 962. Dozvolite mi da pokrijem nekoliko stvari brzo pre pauze – dokazni predmet Tužilaštva broj 62, izvinite, broj 62.

prevodioci: Prevodioci ljubazno mole govornike da prave pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

ADVOKAT KEHOE: Da, izvinjavam se.

SVEDOK DAWES: Izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dok se mapa učitava, kao što možete da vidite, gospodine Dawes, ovo je mapa Knina; i uz pomoć poslužitelja, da se vratimo na vašu izjavu gde ste rekli da ste preduzeli tri putovanja tokom 4. avgusta. Ja bih želeo da vi, uz pomoć poslužitelja, nacrtate putanju kojom ste išli tokom vašeg prvog putovanja 4. avgusta.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Izvinjavam se. Nikada nisam koristio nešto od ovoga ranije. Vi bukvalno radite samo ono što bi vi trebali da radite, pretpostavljam, zar ne? Ok, shvatio sam. Izvinjavam se ako ne pogodim tačno ulicu ili ako presecam neke kuće upravo sada. Malo je teško.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu ja, časni Sude, zar ne bi trebalo ovo da bude plavo?

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Dawes, vi možda ne znate naše šifre u bojama. Mislim da su oznake Odbrane plave, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Mislim da je tako, sudijo. Mislim da je tako.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK DAWES: Nema nikakvih problema sa plavom, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Mislim da je ovo pitanje da li mi imamo ili nemamo problem.

SUDIJA ORIE: To nam daje...

ADVOKAT KEHOE: Mislim da ako obrišemo ovo i počnemo ponovo.

SUDIJA ORIE: Da. Pitam se, zar ne možemo takođe da približimo. Ne znam, naravno šta tačno pokrивamo, koje maršute. Sada imamo samo mali deo mape. Mnogo je teže pronaći vašu putanju ako nije uvećana. Gospodine Kehoe, pretpostavljam da imate bolju ideju gde svedok treba da unese...

ADVOKAT KEHOE: Imam.

SUDIJA ORIE: Pa hajde da zaboravimo ove oznake. Ako nemate ništa protiv, gospodine Dawes, pozivam vas da ponovo uradite isto po drugi put, jer verovatno možemo uvećati ovaj deo mape koju ćemo na kraju uvrstiti u spis.

ADVOKAT KEHOE: Ustvari, mislim da ima tu dosta oznaka da se unesu. Zato sam prvo išao šire, sudijo, a posle možemo da uvećamo tamo gde bude ucrtavao linije.

SUDIJA ORIE: Problem je u tome da ne možemo, kada se jednom počne označavati, ne može se više menjati nivo uvećenja. Tako da to moramo učiniti od samog početka kako bismo našli odgovarajući deo fotografije, a onda pozvati svedoka da označava. Ako možete možda dati uputstva prilikom traženja odgovarajućeg dela mape.

ADVOKAT KEHOE: Treba li samo da...

SUDIJA ORIE: Ako kažete, želeo bih da se donji desni deo karte uveća, onda je to ono što ćemo mi učiniti, i mi ćemo...

ADVOKAT KEHOE: To je ustvari njegova putanja tokom prvog putovanja, ja mislim, da će pokriti od leve strane, skroz, pored bolnice...

SUDIJA ORIE: Znači trebaće nam cela mapa, to hocete da kažete.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo pozvati svedoka da uradi to što bolje može, ali sada sa plavim markerom. Može li gospođa poslužitelj da pomogne. Svedok ima marker.

SVEDOK DAWES: Promenjeno je u plavo?

SVEDOK DAWES: Mapa je sada prazna. Na njoj više nema oznaka, pozivam vas da ucrtate oznake koje gospodin Kehoe traži od vas u plavoj boji.

SVEDOK DAWES: Mogu li da postavim pitanje?

SUDIJA ORIE: Da, molim vas.

SVEDOK DAWES: Moje prvo putovanje je bio prilično složeno. Mogu li prvo da pročitam svoju izjavu, a onda da ucrtam?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Apsolutno, gospodine. Koristite sve što vam može pomoći u tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Oprostite ako sam promašio ulicu za jedan ili dva bloka. Ovo je uopšteno područje kojim sam tog dana išao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vratili ste se natrag u bazu UN-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko je bio sa vama tokom tog prvog...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, ovo će biti potpuno neshvatljivo za one koji budu gledali kartu kasnije. Dakle, ono što je svedok obeležio, kako je napustio UN kompleks na južnom delu mape, nakon toga je otišao u grad, prolazeći preko piste za helikoptere, ja mislim, a onda umesto

da prati glavni put koja ide uz železnički kompleks, on je malo skrenuo prema zapadu, a onda ponovo na sever, a onda na istok gde je iznenada došao do mesta gde se može preći pruga; a onda se kretao u smeru severo-istoka, na svom putu u smeru bolnice, a poslednji deo je bio u smeru jugo-istok i ponovo u smeru severo-istok. Onda se vratio iz bolnice, istom putanjom, tačno do mesta gde je železnički most, a nakon toga je skrenuo u smeru jugo-istok, uz kompleks *Tvik*; poslednji deo kretao se u smeru severa. Tu se zaustavio, okrenuo se očigledno, zatim je ponovo krenuo u smeru juga prešavši kratku putanju, a onda išao u pravcu severo-zapada ponovo do mesta gde pruga može da se pređe, a onda, nakon što je prešao prugu, vratio se u kompleks UN-a, izgleda na isti način kao kada je krenuo, a to je neprateći glavni put duž železničkog kompleksa, ali idući malo u smeru zapada, a onda ponovo juga, ponovo malo na istok, a onda dalje prateći glavni put do baze UN-a. To je ono kako sam ja razumeo ono što je označeno, jer, u suprotnom ako vi kasnije pogledate ovu sliku, nećete znati kuda je on išao, jer on to nije objasnio rečima. Složili bi ste se da je ovo bilo otprilike ono što ste obeležili?

SVEDOK DAWES: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, molim vas nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da se vratim na pitanje, ko je bio sa vama tokom ovog prvog putovanja?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu tačno da identifikujem osobe koje su bile u vozilu sa mnom. Znam da sam bio u jordanskom oklopnom vozilu, da je komandant grupe bio Jordanac i vozač u mom oklopnom vozilu je bio Jordanac. Nisam siguran da li je Andries Dreyer bio u drugom oklopnom vozilu iza mene ili je bio u istom oklopnom vozilu sa mnom.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, mi ćemo ovo ponuditi na uvrštenje u spis onako kako je označeno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovore, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 855.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 855 se usvaja u spis. Gledam na sat, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Možemo imati pauzu sada, časni Sude. Mislim da imam da obavim dve stvari brzo, ali ne znam. To će biti slična vežba.

SUDIJA ORIE: Imaćemo pauzu i nastaviti u 5 minuta do 11h.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, molim vas nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Hvala.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dreyer [sic], ako možete da se vratite na vašu izjavu iz 1996. godine, dokazni predmet Tužilaštva broj 980, stranica 3, poslednji paragraf. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Stranica 3 u originalu moje izjave?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tačno.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Poslednji paragraf, druga rečenica: „Andries Dreyer je bio u jednom oklopnom vozilu, ja sam bio u drugom. To je bio moj prvi odlazak u centar grada tog jutra“, i kaže se „Dreyer i službenik su već bili u gradu.“

ADVOKAT KEHOE: Možemo okrenuti stranu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na vrhu stranice, stranica 4, ovde se govori o pozivu za načelnika štaba da ode i pokupi jordanskog pukovnika. Prva – druga cela rečenica: „Onda sam se pridružio prvom oklopnom transporteru gde je bio Andries Dreyer, a drugo oklopno vozilo je otišlo da pokupi pukovnika, a mi smo nastavili glavnim putem do Knina.“ Da li je ovo osvežilo vaše sećanje da ste bili sa Andries Dreyer-om tokom prvog puta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Malo bolje, da. Hvala.

ADVOKAT KEHOE: Da sada stavimo drugi dokument na ekran, dokazni predmet Tužilaštva broj 62.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ponovo, gospodine Dawes, uz pomoć poslužitelja, ako možete da nacrtate putanju koju ste prešli tokom drugog putovanja 4. avgusta.

ADVOKAT KEHOE: Mislim da bi trebali da vratimo to u prvobitnu veličinu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja, koristeći plavu olovku, ako možete da ucrtate drugo putovanje.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Plava je.

SUDIJA ORIE: Dobro je.

SVEDOK DAWES: Vratio sam se istim putem. Da li želite da ostavim to tako, da ne ucrtavam drugu paralelnu liniju.

SUDIJA ORIE: Da. Sa označavanjem ste počeli u kompleksu UN-a, išli onda istočnim smerom savijajući prema jugu, gde ste došli do granice mape, i onda ste se vratili istim putem.

SVEDOK DAWES: Vratio sam se istim putem...

ADVOKAT KEHOE: Ako može jedno razjašnjenje tog rezultata, sudijo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je smer kada ste išli u selo Potkonje. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno je. Vratio sam se u bazu, a onda smo krenuli – mislim da je to bio deo B drugog putovanja, ako želite da se odnosite prema tome na taj način.

SUDIJA ORIE: Drugi deo označavanja je ponovno napuštanje kompleksa UN-a, odlazak u grad glavnim putem; prateći put uz železnički kompleks, prelazeći prugu, krećući se u smeru jugo-istok, okretanje levo i pravljenje neke vrste kruga.

SVEDOK DAWES: A onda prateći istu putanju, povratak u bazu, gospodine.

SUDIJA ORIE: Da. Vrativši se na put kojim je svedok išao, a onda vrativši se tamo gde je prešao prugu, a onda idući istim putem nazad, glavnim putem u kompleks UN-a. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Andries Dreyer je bio sa vama tokom tog putovanja, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu se setiti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na stranicu 5 dokaznog predmeta Tužilaštva broj 980.

ADVOKAT KEHOE: Pre nego što to uradimo, časni Sude, želeo bih da ponudim fotografiju na ekranu koju je gospodin Dawes obeležio.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, časni Sude, nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 856.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 856 se usvaja u spis. Čuo sam da ste rekli Odbrane – da Odbrane broj 856. U početku, mi se učinilo kao „Odbrane broj 956“ ali Odbrane broj 856 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE: Mogu li da nastavim, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, učinite to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U drugom paragrafu od kraja na stranici 5, govoreći o vašem drugom putovanju: „Međutim, umesto odlaska u centar grada iznenada smo odlučili da idemo u Potkonje do stanice vojnih posmatrača UN-a. Na tom putu Engleby“ trebalo bi da bude poručnik Engleby, „je bio takođe sa nama.“ Ko su to „mi“?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To bi bio tim koji se nalazio u oklopnom vozilu. Ja nisam vozio oklopno vozilo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada da se vratimo, da li je deo „mi“ bio i gospodine Dreyer?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu se setiti.

ADVOKAT KEHOE: Hajde još jednom da vidimo kopiju dokaznog predmeta Tužilaštva broj 62.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ponovo, gospodine Dawes, ista vežba, ako možete samo da nacrtate, koristeći plavu boju, vaš treći put i putanju koju ste prešli.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Izvinite. Ja sam plavom olovkom ušao u kasarnu. Ja nisam hteo da se to desi.

SUDIJA ORIE: Gospodo poslužitelj, možete li pomoći svedoku da obriše deo... U međuvremenu, ja ću opisati ono što je označeno do sad, a to je, napuštanje kompleksa UN-a, odlazak u grad glavnim putem, prelazeći reku Krku, idući glavnim putem, prateći železničku prugu, prelazeći prugu; a onda nastavljanje putem prateći prugu, ne ulazeći u grad, putem koji vodi –idući prema zapadu, prolazeći pored zapadne strane kasarne. Onda ste se vratili istim putem?

SVEDOK DAWES: Tačno.

SUDIJA ORIE: Da. Kada sam rekao „prolazeći pored kasarne“, a to je severna kasarna, moram to da ispravim. Zaustavili ste se otprilike gde put dolazi do kasarne, i onda vrativši se putem uz prugu, prešavši prugu, a onda išli istim putem natrag u kompleks UN-a. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, gospodine predsedavajući.

SVEDOK DAWES: Ja, dakle, mogu da nastavim sa crtanjem mog puta trećeg...

SUDIJA ORIE: Oh, da, došlo je do greške. Mislio sam da ste se vratili. Dakle, sada smo na zapadnoj strani onoga što se zvalo severna kasarna, onako kako sam ja razumeo, da.

SVEDOK DAWES: Vratio sam se istim putem do kružnog toka...

SUDIJA ORIE: Da. Do kružnog toka gde ste mogli da pređete prugu.

SVEDOK DAWES: Tačno, gospodine.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK DAWES: I onda sam putovao pored puta...

SUDIJA ORIE: Nešto se pojavilo na ekranu što liči na...

SVEDOK DAWES: Izgleda kao da mi je potrebno još administrativne pomoći, gospodine.

SUDIJA ORIE: Gospođu poslužitelj ili gospodine sekretare, da li znate kako da se oslobodimo... Mi očigledno ne znamo kako da se oslobodimo ovoga.

SVEDOK DAWES: Mogu li to rečima da kažem.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas učinite to. Ako učinite to polako, onda možemo... Da li je moguće nastaviti sa obeležavanjem. Hajde da vidimo da li nam tehničari mogu pomoći.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Predlažem da se oslobodimo ovoga i da pokušamo ponovo da uradimo ovu vežbu, a to bi moglo da bude jasnije. Gospodine sekretare, možemo li da dobijemo dokazni predmet Tužilaštva broj 62 čit na ekranu. Gospodine Dawes, pozvani ste da ponovo počnete od kompleksa UN-a i da označite kao što ste prethodno učinili, a onda da nastavimo. Da, gospođu poslužitelj, možete li pomoći svedoku da se otarasi...

SVEDOK DAWES: Nije namerno.

SUDIJA ORIE: Ne, znam da nije. Samo trenutak. Gospođu poslužitelj, hoćete li pomoći. Trenutno smo na mapi gde se može pročitati „Knin vojska RSK“.

SVEDOK DAWES: Putovao sam nazad do glavnog kružnog toka...

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK DAWES: ...a onda sam se vratio istim...

SUDIJA ORIE: Da. Dozvolite prvo da opišem. Od kružnog toka išli ste putem u smeru severozapada, prolazeći pored – trebalo je da kažem u pravcu severo-istoka, prolazeći pored severne kasarne sa istočne strane, a onda ste nastavili; a tu, tu gde ste označili da ste se zaustavili, okrenuli ste se i nastavili istim putem.

SVEDOK DAWES: Tačno. I ponovo do kružnog toka.

SUDIJA ORIE: Dakle, to je sada u pravcu jugo-zapada, do mesta gde je kružni tok, gde ste mogli preći železničku prugu.

SVEDOK DAWES: I onda sam izašao na put.

SUDIJA ORIE: Tu ste izašli na put u pravcu jugo-istoka, koji onda savija u pravcu severo-istoka, a onda skrećete desno. Zatim ste završili u oblasti sa nekim većim objektima, odakle ste vratili...

SVEDOK DAWES: Vratio sam se u bazu, dakle istim putem nazad do kružnog toka...

SUDIJA ORIE: ...istim putem; to je, isti put nazad do kružnog toka, prelazeći prugu, prateći železnički kompleks, a onda natrag u kompleks UN-a. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, mi možemo ponuditi ovu mapu sa ovim oznakama u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovore.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 857.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 857 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, ovo je putovanje tokom kog ste, kao što ste rekli, bili u kući ECMM-a, gde je došlo do granatiranja.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gde se nalazi kuća ECMM?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je u toj opštoj oblasti gde nisam ništa obeležavao. To je to opšte područje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislite u oblasti pored severne kasarne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kada se prođe severna kasarna, pa niz put.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možete li da zaokružite otprilike to područje?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne bih mogao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li je gospodine Dreyer bio sa vama u to vreme?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da jeste, ali ne mogu da garantujem. Mislim da je bio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko je bila ta UN osoba za koju ste rekli da vas je odvela do UN [sic] kuće?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koje UN kuće?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinite, kuće ECMM-a. Vi ste direktno naveli jutros, da kada je došlo do minobacačkog napada, jedna osoba UN-a vas je odvela do kuće ECMM-a. Ko je bila ta osoba?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da je to bio Andries.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koristeći ovu fotografiju i oznake, vi ne možete zaokružiti opštu lokaciju gde se kuća ECMM-a nalazila?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Niz put, na levoj strani negde. To je najbolje što mogu učiniti za vas, gospodine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada kažete „niz put na levoj strani“ da li mislite na put koji prolazi sa zapadne strane severne kasarne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Izvinite. Nikada se nisam dobro snalazio sa mapama. Govorim o...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: ... sever isto što i levo.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je put koji prolazi pored bolnice, plavi put kojim sam ja prošao pored bolnice.

SUDIJA ORIE: To je onde gde sam ja rekao da je on prošao sa istočne strane severne kasarne.

ADVOKAT KEHOE: U redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, dozvolite mi da se udaljim od ovoga na trenutak, ja sam pokušao proći kroz ovu vežbu pre nego što smo počeli sa radom danas. Vi ste bili u kontaktu sa Odbranom Gotovine pre nego što ste došli u Hag i na sastanku sa vama razgovarali ste o oveme, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da li vi govorite o sastanku do kog je došlo pre nekoliko godina u Calgary-u?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govorim o vašoj skorijoj razmeni e-mail-ova sa gospodinom Stanton-om.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da li je to Mike? Prošlo je nekoliko godina. Oh tačno. On me je kontaktirao otpilike pre nedelju dana, možda duže.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vi ste ga informisali tada da ste voljni da se sastanete sa Odbranom Gotovine kada dodete u Hag. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da sam rekao da ću biti u kontaktu sa njima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali kada je došao zahtev da razgovaraju sa vama kasnije te nedelje, vi ste odbili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste o tome razgovarali sa predstavnicima Tužilaštva?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I šta su vam oni rekli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisu mi ništa rekli. Samo su mi rekli da ja imam pravo da se sastanem sa zastupnicima Odbrane ako želim da se vidim sa njima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada ste rekli gospodinu Stanton-u pre dolaska ovde da ćete biti u kontaktu sa njim, šta ste mislili da to znači?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da obe strane mogu probati i doći do mene i da mogu biti u kontaktu sa obe strane pre nego što suđenje počne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali ste odbili da to učinite.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam izabrao da to ne uradim, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A zašto je to bilo tako, gospodine.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam upravo bio završio svoju sedmomesečnu misiju u Avganistanu i sreo sam se sa ženom u Holandiji i imao sam preče stvari na umu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ništa drugo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vi ste se susreli sa predstavnicima Tužilaštva?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno, da prođemo kroz izjavu koju sam dao u aprilu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, želim da uložim prigovor, mislim da ovo nije relevantno. Mislim da je svedok već ukazao da nije želeo da razgovara i zašto. Nisam siguran kakva je korist od ulaženja dalje u ovo.

ADVOKAT KEHOE: Pa pronašao sam nešto značajno – i mi to možemo uraditi kada svedok ne bude u sudnici, jer ovo nije izolovan slučaj, ja sam na to skrenuo pažnju Tužilaštvu. Ovo nije prvi slučaj gde se to događa.

SUDIJA ORIE: Da. Hajde da ne razgovaramo o tome u prisustvu svedoka. Svedok je objasnio zašto je izabrao da se ne sastane sa vama. Ne ohrabrujem vas da...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ... se i dalje bavite time. Iako, naravno, ja ne znam šta imate na umu, ja vam to ne mogu striktno zabraniti, ali uputstva mogu biti jasna. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine.

prevodioci: Može li zastupnik da govori u mikrofون.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, iz vaše izjave, vi ste došli u to područje u maju 1994. godine. I kada ste stigli tamo, ogroman broj Hrvata je već bio razmešten, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A, otprilike, prema vašem znanju koliko je Hrvata iz Krajine bilo razmešteno kada ste vi tamo došli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne bih znao cifru. Znam da je bila velika cifra.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li govorite o hiljadama i hiljadama.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A praktično svi mladi Hrvati su napustili Krajinu, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

prevodioci: prevodioci ne mogu da čuju gospodina Kehoe-a. Molim vas govorite u mikrofون. Hvala. Ja znam da je daleko.

ADVOKAT KEHOE: Ovo je prvi put da me neko optužuje da me ne može čuti, sudijo. Malo mi je vraćeno, ali učiniću sve što mogu.

SUDIJA ORIE: Pobrinite se da se to ne dogodi ponovo.

ADVOKAT KEHOE: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Isto tako, do trenutka kada ste došli tamo, praktično sve hrvatske kuće su bile uništene. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste bili tamo pre operacije Oluja, da li je bilo ko od osoblja UN-a preduzeo bilo kakve korake da sazna ko je bio odgovoran za uništavanje ovih hrvatskih kuća?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja lično to ne znam, ali bih definitivno pretpostavio da jeste, da je to tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste ikada videli izveštaj o rezultatu toga?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Samo ono što bih pročitao u novinama, ali ništa zvanično.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste putovali kroz Krajinu, takođe, pre operacije Oluja, primetili ste da su crkve u hrvatskim selima bile uništene, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A uništene crkave, uključuju i crkve u – odnosno, katoličku crkvu u Kninu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na vaše zapažanje o običnim ljudima u Krajini, Srbima, pre operacije Oluja. Da li je tačno reći da su praktično svi krajiški Srbi bili naoružani, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Rekao bih da su muškarci sposobni za vojsku bili naoružani. Nikada nisam video žene da nose oružje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A vojno sposobni muškarci od 18 pa do skoro 60 godina, oni su bili, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A za vas, gospodine Dawes, je bilo teško da znate, gledajući Srbina, da li je ili ne ta osoba bila civil ili je bila pripadnik vojske RSK, zbog odeće koju su oni nosili.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: I da i ne, ako mogu da objasnim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, naravno.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Uopšteno govoreći vi ste u pravu, ti srpski miškarci, čak i kada nisu bili na liniji fronta, bilo im je naredeno da nose oružje sa sobom, jer su bili deo milicije; ali obično, oni koji nisu nosili oružje i nisu bili u punim uniformama, obično su bili civili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada ste rekli da su civili nosili oružje – ti pojedinci su, izvinjavam se, šetajući unaokolo nosili oružje, oni su šetali kroz grad sa svojim puškama AK-47.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U odnosu na stanovništvo u Krajini, činjenica je da kada ste živeli u Kninu, da ste imali suseda koji je imao protiv-avionsko oružje u svom vrtu, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Opišite nam ovo oružje.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Dvocevno protiv-avionsko oružje, verovatno oko dvadesetomilimetarskog tipa u koje možete da sednete. Rekao bih da biste rukama mogli da pomerate to za 360 stepeni. Obično, kada bi Srbi pobedili u fudbalskoj ili košarkaškoj utakmici onda bi to svetlelo noću. To je bilo jedino protiv-avionsko oružje koje sam ja video u Kninu, a gde je bila kuća mog suseda, ako mogu pokazati na mapi Knina, pored kasarne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koristeći ovaj dokazni predmet Tužilaštva broj 62 koji je na ekranu, možete li da zaokružite to, molim vas?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Naravno. Odmah ću to učiniti. Otprilike u ovom području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zaokružili ste područje na levoj strani puta, zapadno od severne kasarne.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Loše se snalazim sa smerovima. U osnovi to je tu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste vi tu živeli ili se tu nalazilo to protiv-avionsko oružje?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: I jedno i drugo. Samo da znate ja nisam tamo živio sve vreme. Kada sam prvo došao u Knin, to je bila prva kuća u kojoj sam živio; nakon nekoliko meseci ja sam napustio tu kuću jer nije bilo vode.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku ćemo ponuditi ove stavke da se uvrste u spis.

SUDIJA ORIE: Da. Za one koji kucaju da bi pronašli ono što je obeleženo, to je na sredini mape, mali plavi krug, ka severnoj ivici karte. Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, ponovo, časni Sude. Nemamo prigovore.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 858.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 858 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, vi ste pomenuli da je vaš sused pucao u vreme fudbalskih utakmica. On je takođe pucao na avione koji su proletali, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pa to je protiv-avionsko oružje, pa bih ja rekao verovatno da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je on gađao letelice za navođenje koje su letele?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je bio standardni protokol za Srbe da pucaju na letelice za navođenje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Izvinite.

SUDIJA ORIE: Mi smo čuli šta je bila standardna procedura. Da li ste vi ikada videli da se to dešava? Da li ste ikada čuli da se to dešava?

SVEDOK DAWES: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. To je jasno. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste rekli „ovo je bilo jedino protiv-avionsko oružje,“ ovo je jedino protiv-avionsko oružje u tom području koje ste vi videli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da razgovaramo malo o nekim pitanjima koja se nalaze u vašoj izjavi. U vašoj izjavi – ustvari, u vašem svedočenju, vi ste govorili o crnom tržištu benzina. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko veliko je bilo to crno tržište u Krajini pre operacije Olija; imate li bilo kakvu ideju?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, imam ideju. To crno tržište je bilo jedina ekonomija u Krajini, u smislu da ako želite da kupite lukzunu robu, gorivo, duvan, takve stvari, to biste kupovali na crnom tržištu. Niste to mogli kupiti u prodavnici; to ste mogli kupiti pored puta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, iz vašeg iskustva – ispravite me ako nisam u pravu – iz vašeg iskustva postojao je veliki organizovan kriminalni element u Krajini pre operacije Oluja?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne bih to znao. Pretpostavljam da je vaša definicija da je prodaja robe na crnom tržištu kriminal?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, ako govorite o crnom tržištu, to je ono na šta ja ukazujem.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Standardni protokol kupovine benzina na crnom tržištu, to bi ih činilo kriminalcima, onda, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li biste vi krađu vozila UN-a uključili kao deo tog crnog tržišta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, to je bila industrija krađe vozila UN-a.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A krađa tih vozila je bila prilično preovlađujuća, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koliko puta se to desilo vama?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tri ili četiri puta, u sektoru Jug.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u tri ili četiri navrata u sektoru Jug, vama su oteta vozila UN-a od strane krajiških Srba pod pretnom oružja, pretpostavljam?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Definitivno pod pretnjom oružja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A onda su odvezli na neku drugu lokaciju, kako bi bilo raspoloživo na neki način. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja sam video samo jedno od mojih vozila naknadno, kako ga voze Srbi u gradu, pa ne znam šta su sa njim učinili. Glasine su postojale da su ih oni odvozili u Bosnu kako bi ih prefarbali.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ti ljudi, te osobe, koje su krale ta vozila vozila i slali ih u Bosnu da bi ih prefarbali, da li su oni bili deo kriminalno organizovanih elemenata u tom području?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja ne znam da li je to bilo organizovano ili ne. Ja samo znam da se to dešavalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je bilo prilika, gospodine Dawes, da je osoblje UN-a dozvoljavalo da se njihova vozila otmu i budu vraćena za novac?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne koliko ja znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pored automobila, bilo je primera koje ste vi pomenuli u vezi sa benzinom. Da li je to konkretno širenje benzina na crnom tržištu, da li je to bilo organizovano?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da budemo precizni. Gde su nekada postojale benzinske stanice u Kninu, one više nisu punile velike rezervoare. Punili su benzin u malim Pepsi bocama i prodavali ih izvan benzinskih pumpi. Ja mislim da je to vrsta onoga na šta vi upućujete kao na crno tržište benzina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinite, gospodine, vi ste uputili na crno tržište benzina jutros u glavnom ispitivanju gospodina Russo-a. Ja samo koristim reči koje ste vi koristili pre otprilike sat i po.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Taj benzin se prodavao na benzinskim stanicama. Mogu to obeležiti na mapi, za vas, ako vi to želite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je crno tržište o kom ste vi govorili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, vi ste živeli u tom kraju neko vreme pre operacije Oluja, kao što ste rekli u vašoj izjavi. Ne moramo ići kroz sve te detalje. Ali vi ste bili u kontaktu sa vlastima RSK na redovnoj osnovi, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim, da su delom – u velikom delu oni imali učešća u zakupljivanjem imovine za osoblje UN-a koje ste vi obavljali. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Oni su imali ovlašćenje nad tim ko će od lokalnih osoblja biti angažovan od strane UN-a, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To su bile glasine. Ne znam da li je odgovor da ili ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da vam pokažem dokazni predmet Odbrane broj 1.

ADVOKAT KEHOE: Pogledajmo prvu stranicu. Na početku.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, ovo je sporazum između vlasti Republike Srpske Krajine i Ujedinjenih Nacija o statusu zaštitnih snaga UN-a.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možemo da pređemo na stranicu 3.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Baveći se objektima UNPROFOR-a, paragraf 13: „Vlada RSK će uz naplatu UNPROFOR-u, prema sporazumu sa komandantom snaga, obezbediti posebne prostorije za sedišta, kamp“ i tako dalje „koji može biti potreban za izvođenje operativnih i administrativnih aktivnosti UNPROFOR-a i za smeštaj pripadnika UNPROFOR-a.“ Shvatam da je ovo UNPROFOR, a ne o UNCRO...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Razumem šta je UNPROFOR.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Da li je ovo operativni sporazum koji ste vi koristili u svojim poslovima sa RSK?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pretpostavljam da mogu početi od mog ranga u UN-u, to je nešto kao desetar. Ovaj dokument nisam video ranije. Ovo bi trebalo da bude nešto što su mogli videti viši činovnici. Ja sam sledio uputstva od mog šefa u Zagrebu kako da realizujem transakcije o zakupu zemljišta. Ovaj dokument nikada ranije nisam video.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam da to nikada ranije niste videli, dozvolite mi da vas pitam o sadržaju kada ga počitam.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pređemo na paragraf 18.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možete da nam počitate tu prvu rečenicu, gospodine Dawes.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: 18?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Paragrafa 18.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: „UNPROFOR će zaposliti lokalno osoblje koje mu je potrebno samo preko vladine agencije za posebne odnose sa međunarodnim organizacijama i sporazum...“

SUDIJA ORIE: Da li ste mislili da svedok to pročita naglas?

ADVOKAT KEHOE: Tako je, časni Sude.

SVEDOK DAWES: Oh, izvinite.

SUDIJA ORIE: Da. Nema problema, ali kada počnete da čitate, brzina govora se poveća, zato samo pročitajte za sebe.

SVEDOK DAWES: Pročitao sam.

ADVOKAT KEHOE: U redu je da vi to pročitate. Svejedno je da li ćete vi pročitati ili ja. To je potpuno u redu.

SVEDOK DAWES: Dobro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ova konkretna rečenica, da li ste znali da UNPROFOR, UN morale da zaposle lokalno osoblje posredstvom RSK?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, nije mi bilo poznato niti sam ja koga zaposlio. Oni su svi već bili zaposleni u vreme kad sam ja došao tamo, lokalno osoblje u Kninu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, da li ste znali da RSK koristi to lokalno osoblje za prikupljanje obaveštajnih podataka?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, nisam znao za to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da vam pokažem dokument.

ADVOKAT KEHOE: 1D57-0017.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je izveštaj iz glavnog štaba vojske RSK u kom se govori o operativnoj akciji ili Karlovcu.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kehoe, ja sam ranije izrazio stav Pretresnog veća da su svedoci tu da kažu ono što znaju, a ne da ih podučavate. Naravno, ako imate neki razuman osnov da se veruje da ako svedok vidi dokument, da će iznenada nešto da mu padne na pamet o onom pitanju za koje je ranije rekao da o tome ne zna ništa, onda naravno, ako postoji razuman osnov da verujemo da će se to dogoditi, mi ćemo vam dozvoliti da nastavite. Ali, u isto vreme, nemojte svedoku pokazivati dokazni materijal o kom on ništa ne zna.

ADVOKAT KEHOE: Moje pitanje, sudijo, je nešto oko sadržaja i identifikacije pojedinaca o kojima sam hteo da ispitam svedoka.

SUDIJA ORIE: Da, onda, naravno, najlakši način je da ga pitate da li zna neka imena; a onda, ako kaže, da, naravno možete mu predočiti sledeći dokument, ne obrnuto. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je dokument, gospodine, iz službe bezbednosti vojske RSK. U prvoj rečenici se kaže: „Prevodilac UNPROFOR-a u južnoj kasarni (odeljenje za civilne poslove), izvesna Jelena (najverovatnije Pribojan) iz nepoznatih razloga, otkrila je podatak našem izvoru da će HV izvršiti agresiju na RSK...“

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da predemo na drugu stranicu ovog dokumenta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U trećem paragrafu, nastavlja se govoreći o tim komentarima koje je napravila Jelena.

ADVOKAT KEHOE: A onda, još jednom, na poslednjoj stranici ovog dokumenta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ponovo, se govori o Jeleni u drugom paragrafu. Gospodine Dawes, da li znate ovu ženu, Jelenu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, to je upravo pitanje koje bih ja očekivao da ćete prvo postavite, da li zna nekog prevodioca po imenu Jelena, jer onda bi mogli sve ovo da preskočimo. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Postoje i druge stavke u ovom dokumentu o kojima bih želeo da svedoku postavim pitanje veoma kratko.

SUDIJA ORIE: U redu. Ali, ponovo, da vidimo šta svedok može da nam kaže. Nemojte da prolazite sa njim kroz čitavu priču pa onda da ga pitate „Da li znate osobu?“ „Ne, ne znam tu osobi.“ Dakle, molim vas, imajte to na umu. Zamolio sam vas pre dva minuta da to uradite; uprkos tome, vi ste nastavili da koristite dokument umesto da postavite pitanje: „Da li znate nekog prevodioca po imenu...“

ADVOKAT KEHOE: ...razumem, sudijo. Razumem.

SUDIJA ORIE: ... kažete da ste razumeli, ali očigledno treba to da vam objasnim dva puta pre nego što stvarno razumete. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, bio je sadržaj u dokumentu koji sam hteo da objasnim, i ja ću sada ući u detalje.

SUDIJA ORIE: Molim vas, učinite to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, u trećem paragrafu na ovoj stranici govori se o uspostavljanju sistema veza unutar baze sektora Jug. Dok ste vi bili u sektoru Jug UN-a da li ste saznali za to na bilo koji način?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Idući prema dnu ove stranice u ovome što je ubačeno kaže se „13. novembar,“ primetio sam da je jordanski bataljon bio zamenjen kanadskim bataljonom, a to ukazuje na bolju mogućnost saradnje. Da li imate bilo kakvu ideju, na osnovu značajnog vremena koje ste proveli u sektoru Jug UN-a, zašto je vojska RSK verovala da će bolje saradivati u detaljima sa Kanadanima, nego sa jordanskim bataljonom?

TUŽILAC RUSSO: Izvinite, časni Sude. Ja ću uložiti prigovor na osnov tog pitanja.

SUDIJA ORIE: Pa ako razumemo pitanje tako da je gospodin Kehoe želeo da sazna da li je svedok upoznat sa bilo kakvom činjenicom koja bi mogla da objasni ovo očekivanje RSK, onda svedok može odgovoriti. Da li je vaše pitanje bilo o tome?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nemam ideju šta to znači.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, pošto svedok ne zna ko je ova ospoba ja ću u odgovarajuće vreme ponuditi još neke dokumente o tome, i nema potrebe da ih adresiram u ovaj spoj.

SUDIJA ORIE: Mislim da smo mi predložili postupak za usvajanje dokumenata bez svedoka, da bar znamo o čemu je taj dokument, jer ako svedok ne može ništa da nam kaže o tom dokumentu, kao sada, to nije dobra informacija za nas da li da ih prihvatimo ili ne. Ali mislim da smo predložili ranije kako da radimo sa dokumentima bez svedoka. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Pre nego što predemo dalje želim da se dokument bez svedoka broj 1D57-0017 uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Šta je to bilo? Jer ja nemam...

ADVOKAT KEHOE: To je dokument – dokument na tri strane koji je na ekranu.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovore, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj 859.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 859 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu sada da vam skrenem pažnju na dokument 1D57-0023.

SVEDOK DAWES: Časni Sude, sada kada sam ustvari pročitao dokument i uputstva na tabli...

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK DAWES: ...ja sam ustvari pročitao sadržaje, UN su imale za svaku bazu u kojoj su delovale, različite procene opasnosti za ono stanje opasnosti u kom smo trenutno. Zaboravio sam karakteristike toga, ali u osnovi zelena/dobro, crvena / loše. Te zastave bi se viorile svakog dana u zavisnosti od novoa opasnosti unutar našeg kampa, u vezi sa agresijom RSK. Dakle, instrukcije na signalnoj tabli, ja to upravo čitam, očigledno je da je naša, UN interpretacija nivoa lokalne opasnosti u Kninu, kako vazdušne opasnosti, tako i opasnosti sa kopna, kakvo je bilo opšte stanje sektora Jug, a ne nužno neki opak čin.

SUDIJA ORIE: Dakle, vi kažete ono što čitate ovde, očigledno oni koji su formulisali dokument razumeli su šta je bio vaš signalni sistem, i koji je bio javno prikazan.

SVEDOK DAWES: Apsolutno.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, da li ste javno prikazivali vaš signalni sistem vladi RSK na dnevnoj osnovi?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne bih to znao. Ja nisam bio vojnik. Jedino što znam je da smo ispred svakog kampa UN imali standardnu signalnu tablu, gde smo vozilima koja idu van kampa pokazivali koji je nivo opasnosti tamo gde idu, i to je bio sistem zasnovan na zastavama, boje zastave su bile znaci.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A pored ostalog, koji je nivo opasnosti bio ujutru 4. avgusta?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Bio je mrak. Ne znam. Ja sam bio ispred glavne kapije 4 ili 5h ujutru.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li znate koji je nivo opasnosti bio između 3.45 i 5h?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KEHOE: Hajde da pređemo na drugi dokument, 1D57-0023.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je izveštaj od 2. decembra koji se odnosi na Plavana, koji je u drugim dokumentima identifikovan kao Jelena Pribojan. Ako možemo da vidimo stranicu 2 koja pominje vas, gospodine Dawes, to je 2. decembra. Pominje se sastanak sa posrednikom Plava. Drugi paragraf: „otprilike u 11h u kancelariju agenta, ušao je Murray Dawes“, još jedan prevodilac je bio prisutan, „i rekao: Hrvati su koncentrisali značajne snage širom čitave Dalmacije, i planiraju da dovedu nove snage, spakuj dete i sa porodicom idi u Beograd. Sigurno će vas napasti u naredna dva ili tri dana.“ Gospodine Dawes, prvo, da li ste vi u UN-u imali ovlašćenja da prenosite vojne informacije civilnim osobama u sektoru Jug UN-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne znam. Ja nemam bezbednosne provere u UN-u. Ja nisam prosleđivao vojne informacije. Ja nisam deo vojske.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, vidite ispred sebe stavku gde se vi identifikujete po imenu kako ulazite u kancelariju tog posrednika koji je u drugim dokumentima identifikovan kao Jelena Pribojan. Da li ste vi prosledili tu informaciju lokalnim zaposlenicima?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne verujem da bih to učinio. Ja ne bih to učinio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da pređemo na sledeći paragraf, vidite sledeće ime, Kmetić Igor; Igor Kmetić. Da li znate ko je on?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da znam. On je prevodilac.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li znate nešto o njemu i njegovoj porodici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A šta znate?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: On je bio prevodilac UN-a, čiji je otac bio bivši pripadnik JNA u živeo je u Kninu tokom rata.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste imali kontakte sa tom porodicom kada ste vi – kada su oni – ustvari, da li su oni došli u sedište sektora Jug UN-a nakon 4. i 5. avgusta 1995. godine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno. Oni su bili izbeglice u bazi UN-a.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste u to vreme imali kontakte sa njegovim ocem.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vraćiću se na to kasnije.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, mi nudimo na usvajanje 1D57-0023.

ADVOKAT RUSSO: Nemamo prigovore.

SUDIJA ORIE: Gospodine Sekretare.

sekretar: Časni Sude, dokazni predmet Odbrane broj 860.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 860 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE: U svrhu informacija, želeo bih da se na ekran stavi...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pre toga, između ostalog, gospodine, dok ste bili u Krajini, bili ste izloženi jakoj srpskoj propagandi protiv Hrvata, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, naravno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je bilo konstantno, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno. Ja sam takođe bio bio pretučen pištoljem, i opljačkan tri puta pod pretnjom oružjem od strane Srba.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Zar niste rekli gospodinu Stanton-u ili za vreme intervju da zbog perioda vremena koje ste vi proveli tamo i vremena tokom kog ste živeli sa Srbima, da kada se operacija Oluja dogodila bilo je teško ne stati na stranu Srba. Zar niste tako rekli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu da se setim šta sam rekao, ali se sećam da sam živeo sa Srbima i da sam stekao prijatelje Srbe. Nikada nisam imao priliku da to isto učinim sa hrvatskom stranom jer nikada nisam radio u hrvatskom području. Dakle, ja priznajem da sam poznavao Srbe u Kninu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, odgovor na moje pitanje je, da, kada se operacija Oluja desila vi ste stali na stranu Srba, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kada je došlo do operacije Oluja granatirala me je Hrvatska vojska, a to mi je nije baš mnogo svidelo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vi ste rekli: Odgovor na moje pitanje je, da... Koje je vaše pitanje?

ADVOKAT KEHOE: Moje pitanje, ako se vratimo nazad...

SUDIJA ORIE: Da li je to ono što je on rekao gospodinu Stanton-u , a to je da li je bilo teško ne stati na stranu Srba, zar ne? Dakle, vi ste ga pitali šta je rekao; a onda ste to uveli u sledeće pitanje ovako: „dakle odgovor na moje pitanje je da, kada se operacija Oluja odigrala, vi ste stali na srpsku stranu“, to nije isto.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Vi ste svesni razlike.

ADVOKAT KEHOE: Ja mogu to da podelim, časni Sude, i kažem...

SUDIJA ORIE: Ja vas pozivam da ne sugerišete da je odgovor koji je svedok dao, onakav kako ste vi to formulisali, jer to nije bio odgovor koji je on dao. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možda to jednostavno mogu razjasniti ako ponovim pitanje, a to je možda lakše, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možete nastaviti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pitanje je bilo: Zar niste rekli gospodinu Stanton-u, da zbog perioda koji ste proveli tamo, misli se u Krajini, i vremena tokom kog ste živeli sa Srbima, da kada je operacija Oluja počela bilo je teško ne staviti se na stranu Srba.“ Da li ste vi to rekli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne sećam se da li sam to rekao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste primetili, tokom ovog vremenskog perioda, da su Srbi koji su radili unutar sektora Jug pokušavali da utiču na percepciju UN-a o krajiškim Srbima?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ako su oni to radili, uradili su veoma loše posao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam pokažem izjavu.

ADVOKAT KEHOE: To je 1D41-0149.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, pre nego što pokažemo izjavu svedoku, zamolio bih da se pridržavamo postupka u odnosu na obraćanje ili postavljanje pitanja gospodinu Dawes-u, da se utvrdi šta on zna o pojedinim pitanjima, pre nego što mu se pokaže šta je drugi svedok rekao o tom pitanju.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodin Kehoe je do sada rekao da će mu pokazati izjavu. Ja nemam ideju da li je to izjava drugog svedoka ili nije.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo se držati procedure da prvo izvučemo iz svedoka iskaz koji može dati o tome, a ako onda postoji bilo kakav razlog da mu predočite izjavu drugog svedoka ili drugih svedoka, možete to učiniti. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Samo radi lakšeg snalaženja, zbog zapisnika, ja ću videti da li on zna nešto o ovome, ali izjave na koje ću se pozivati, da znate, Časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ako bude bilo potrebno, naći ćemo više o ...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom ovog perioda, gospodine Dawes, da li ste znali da je jedini cilj RSK bio da ometa rad UN-a – izvinite ECMM-a, a kasnije UN-a, da su radili sve da spreče ECMM i UN da utvrde istinu i stalno su im dostavljali dezinformacije? Da li ste znali da se to dešavalo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne. Ja ne bih bio iznenađen da se to dešavalo, ali direktno ja nisam znao da se to dešavalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znali ste, gospodine, da se veliki deo UN-osoblja zbližio sa lokalnim stanovništvom, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A to uključuje i vodnika Engleby-a, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Vodnika Engleby sa kanadskim oružanim snagama, to je više nego tačno. On je oženio jednu od njih.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali kontakti sa lokalnim stanovništvom je postao briga UN-a, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koliko ja znam ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ja ću se sada dotaći nekoliko pitanja u vezi sa stavkama o kojima govorite u vašoj izjavi, a prva oblast koju bih želeo da obradim sa vama jeste vreme neposredno pre operacije Oluja. Vi ste primetili u vašoj izjavi iz 1996. godine na stranici 2, da je pre pada Grahova moral bio visok. Na stranici 3 u izjavi iz 1996. godine vi primećujete da više nije bilo nikakvog morala. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I praktično su opozvani svi borci posle pada Grahova, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako mogu, recite nam o koracima koji su preduzeti nakon pada Grahova kako bi srpsko stanovništvo napustilo Krajinu.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Sve do pada Grahova, nekoliko meseci pre pada Grahova, RSK je efikasno zatvorila granicu sa Bosnom kako bi zaustavila napuštanje svojih ljudi. Očigledno im je trebalo da neko bude tamo. Kada je mogućnost pada Grahova, što se činilo apsurdnim u jednom trenutku, kada se osetilo da će Grahovo pasti, ili da postoji mogućnost da će pasti, glavni put snabdevanja prema Bosni je otvoren i moglo se otići po sopstvenom nahodjenju, tako mi je rečeno. Ja to nisam video svojim očima. Izvinite. Još jednom šta je bilo vaše pitanje?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa moje pitanje je: Nakon pada Grahova, recite nam o srpskom stanovništvu koje je napustilo to područje.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Izgleda da je stanovništvo...

SUDIJA ORIE: Izvinite, gospodine Kehoe. To nije bilo vaše pitanje. Pitanje je bilo o koracima koji su preduzeti nakon pada Grahova kako bi srpsko stanovništvo napustilo Krajinu. Naravno, „preduzeti koraci“ nije isto što i ljudi koji napuštaju to područje, i ja bih hteo da to bude jasno.

ADVOKAT KEHOE: Hoću, sudijo. Pokušaću. Ostaću u ovom konkretnom području i pustiti svedoka da govori o tome. Ali nastaviću sa pitanjem koje...

SUDIJA ORIE: ... naravno. Ja sam zainteresovan da čujem odgovor na to pitanje. Dakle, svedok je pitao šta je bilo pitanje. Onda mu postavite pitanje ponovo, pa da možemo čuti njegov odgovor. A onda, ono što se možda kasnije desilo, da li su ljudi otišli, pitanje je bilo o koracima koji su bili preduzeti nakon pada Grahova, kako bi srpsko stanovništvo napustilo Krajinu, a verovatno ćemo kasnije doći do toga da li su ovi koraci bili efikasni ili nisu.

SVEDOK DAWES: Kad je Grahovo palo...

SUDIJA ORIE: Ignorisao sam gospodina Kuznanovića.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Izvinite, časni Sude. Dozvoliću mu da odgovori na pitanje. Želim samo da ispravim nešto u transkriptu, zapamtiću to.

SUDIJA ORIE: Molim vas. Molim vas, odgovorite na pitanje: Koji su koraci bili preduzeti nakon pada Grahova kako bi srpsko stanovništvo napustilo to područje?

SVEDOK DAWES: Nikakvi, koliko sam ja mogao videti, da kratko odgovorim, časni Sude. Ako se išta desilo, stanovništvo Knina se povećalo nakon pada Grahova i ljudi su čekali da rat počne. U gradu je postojala opšta percepcija da Hrvati pokušavaju da povrate svoju zemlju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su učinjeni ikakvi napori da Srbi odu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Bio je nedostatak goriva u Kninu, pa ne mogu da odgovorim na vaše pitanje sa da ili ne. Jedino čega mogu da se setim je da su mnogo ljudi želelo da ode, ali nije bilo dovoljno goriva za njih da odu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste vi pokušali da izvedete bilo koga?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pokušao sam da izvedem jednu porodicu, pokušao. Savetovao sam im da odu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko je to bio?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Gordana Žunić.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko je Gordana Žunić?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Gordana Žunić je bila prevodilac u sektoru koji se bavo smeštajem – ustvari u uslužnom sektoru kampa.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste preduzeli bilo kakve korake kako bi i drugo osoblje otišlo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ništa čega bih se mogao setiti.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Dok čekamo na pauzi, stranica 70, red – odgovor u redu 11. Nisam siguran da je svedok odgovorio na pitanje na taj način, u drugoj rečenici odgovora.

SUDIJA ORIE: Da. Ja sam čuo da je rekao nešto drugačije, ustvari. Kada ste nam govorili o vodniku Engleby-u, da li se on oženio lokalnom stanovnicom?

SVEDOK DAWES: Apsolutno.

SUDIJA ORIE: Ne. Na transkriptu piše da ste se vi oženili. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, zašto ste želeli da Gordana Žunić ode?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ona je podnela zahtev da postane kanadski državljanin, i bilo bi mnogo teže za nju da nastavi – izvinite – sa papirologijom, jer bi posebno morala da bude u kontaktu sa kanadskom ambasadam u Beogradu. Očigledno, nakon operacije Oluja, morala bi da to radi sa hrvatskom – kanadskom ambasadam u Zagrebu. Ne znam čak da li je tada bila ambasada ili je samo bio konzulat, ne potpuna ambasada. Papirološki poslovi su započeti u Beogradu. Bilo bi najbolje za nju da završi u Beograd, tako da bi mogla da postane kanadski državljanin. To je počelo sa ranijim francuskim službenicima Kanade pre nego što sam ja došao.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Upravo gledam ono što ste vi upravo rekli, odnosno, gospodine Dawes, kako znate da je pre tog jutra 4-tog, da je gospođa Žunić trebala završiti u Beogradu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisam. Bar nisam mislio da to kažem. Ja nisam znao da će ona završiti u Beogradu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Stranica 74, red 3.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Mislim da nemam stranicu 74 ispred sebe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: “Ne verujem čak da je to bio zvanični konzulat, nego samo konzulat, ne puna ambasada. Papirološki posao je započela u Beogradu. Bilo bi najbolje za nju da završi u Beogradu.”

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, rad na papirologiji za dobijanje kanadskog državljanstva je počeo prethodne godine u Beogradu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam pokažem dokazni predmet Odbrane broj 513.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je dnevnik majora Claude Bellerose-a.

ADVOKAT KEHOE: Možemo li da vidimo stranicu za unos 29-tog, trebalo bi da bude stranica 31. Ako možemo još tri stranice do 619, još tri stranice, molim vas, na dnu te stranice.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tu se govori o – u tački 3: „U gradu je došlo do opšte mobilizacije“. Na vrhu sledeće stranice: „Meštani napuštaju to područje.“ A pod brojem 4, u unosu za 30-ti – izvinite, u unosu za 29-ti: „Murray Dawes pokušava da izvuče svoju sekretaricu/prevodioca Gordanu.“ Dakle, imamo jedan period vremena od trenutka opšte mobilizacije. Major Bellerose kaže da su meštani odlazili, a u isto vreme, vi ste nastojali da izvučete Gordanu. Da li je taj vremenski niz tačan?

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja bih želeo da uložim prigovor na proceduru koja se ovde koristi. Ja razumem pokazivanje delova koje je rekao – ustvari nisam siguran da zaista razumem. Svedok – pitanje koje je postavljeno o opštoj mobilizaciji. Pitao ga je o lokalnom stanovništvu koje je odlazilo pre operacije Oluja, i pitao ga je da li je ili nije pokušao da pomogne Gordani da ode. I on je odgovorio na sva. Ja bih želeo da uložim prigovor na to što se svedoku pokazuje u suštini izjava drugog svedoka, da li se to slaže sa onim što je on rekao ili se ne slaže sa onim što je on rekao.

SUDIJA ORIE: Pa, smernice su bile da ovaj iskaz treba prvo da izmamimo od svedoka, što je i učinjeno. Dakle, ako gospodin Kehoe želi da postavlja dalje pitanja, naravno ako ovo potvrđuje, onda smo ustanovili da to potkrepljuje. Ako je to nešto drugačije, mislim da to treba da bude jasno iz pitanja svedoku. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu, sudijo, ovo je takođe stavka koja je u dokazima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je ovaj niz događaja o tome kako je došlo do situacije sa Gordanom kao je to major izložio...

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja ulažem prigovor na to...

SUDIJA ORIE: ...o kakvom redosledu događaja se ovde radi? Možete li nam to ilustrovati?

ADVOKAT KEHOE: Niz događaja je ovaj, sudijo: Došlo je do opšte mobilizacije 28-mog. On je primetio da je lokalno stanovništvo odlazilo. Primetio je da je 29-tog „Murray Dawes pokušao da izvuče Gordanu.“

SUDIJA ORIE: Da. Da li je to vaše sećanje da se to tako dogodilo?

SVEDOK DAWES: Nisam siguran kada je u pitanju taj konkretan primer, ali uopšteno, mi smo pokušavali da Gordanu Žunić izvučemo kako bi ona mogla da postane državljanin Kanade, i to ne samo iz Knina, nego, uopšte iz tog područja.

SUDIJA ORIE: Naravno, pitali smo vas o tom događaju, o tome da ste nastojali da pomognete Gordani Žunić da se izvuče, što je bilo u vezi sa odlaskom i drugih ljudi. To je, ja mislim, taj niz o kome govorimo.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu ja, sudijo, to je takođe datum. Datum je važan.

SUDIJA ORIE: Ja zbog toga govorim o niz: šta se prvo dogodilo, šta je sledeće... gospodine Russo, dozvolite samo da vidimo. U ovom dnevniku opisano je da su ljudi napuštali to područje, i to je opisano 28-og. Ja to više ne vidim na svom ekranu. A onda, 29-tog opisano je da ste vi pokušavali da izvučete Gordanu. Da li je to takođe vaše sećanje redosleda dotičnih događaja?

SVEDOK DAWES: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pre Oluje – ja upravo govorim o vremenu neposredno pre Oluje. Da li je bilo pokreta među civilnim stanovništvom – ne govorim o organizovanim pokretima – da li je bilo pokreta neposredno pre Oluje od strane civilnog stanovništva da napuste oblast Knina?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pripremili su svoje patke u slučaju da se ta mogućnost desi. Organizovali su se za tu mogućnost, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kako su se organizovali za tu mogućnost?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koje su bile autobuske linije, gde su autobusi i dalje saobraćali, gde mogu kupiti gorivo, takve stvari, gde ćemo ići.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam pokažem dokazni predmet Odbrane broj 514 koji je u spisu, to je članak koji je napisao major Bellerose.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da vidimo stranicu 2, kolona sa leve strane pri vrhu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je zapisano negde na sredini stranice: „od strane izbeglica...“

ADVOKAT KEHOE: To je pri vrhu. U redu dobro je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: „Od strane izbeglica, mnogo ljudi je pobešlo iz Knina te noći, neposredno pre bombardovanje, kao da im je neko izvršio obdukciju glave i pobeгаo. To je očigledno bilo dobro organizovano.“ Da li ste to primetili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne. Kada ste rekli osnova za Pustinjsku oluju, pretpostavljam da ste govorili o nekoliko dana pre toga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da, jesam.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ali ja to nisam primetio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi niste primetili taj slučaj o kom major Belleroso govori u noći pre?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne. Zaista sam siguran da trebate njega da pitate.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, pre Oluje vi lično ste prešli u sektor Jug UN-a, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U kasarnu, tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada je to bilo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisam siguran kog datuma. Možda nekoliko meseci, nisam siguran.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada kažemo „nekoliko meseci“ vi govorite o prelasku u nekom trenutku tokom juna?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da. Znače, ja sada bacam strelice u pikadu. Ne bih mogao da vam kažem tačan datum kada sam prešao u bazu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govoreći o 4. avgustu, očigledno je da vi gospodine niste imali nikakvo borbena iskustvo pre 4. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom te situacije, primetio sam tokom vašeg svedočenja da je vaša napetost i vaš strah, što je prirodno, bili veliki?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Izvan skale.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Bez obzira na to, gospodine, vi ste otišli van, u ovim detaljima, da pokupite osoblje tokom jutra 4-tog. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Usled te napetosti i straha, da li ste sigurni da je vaša procena, ne samo događaja već i vremena kada ste obavljali poslove, bila ispravna?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koliko god je to moguće. Ja nisam gledao u sat.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro. Primetio sam u vašoj izjavi u vezi sa vašim prvim izlaskom – a pored ostalog, gospodine, vi se niste osećali kao prava osoba da ide van i uradi to, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Primetili ste da je vaš prvi izlazak – prelazim na stranicu 3 na dnu i stranica 4 na vrhu – to je bilo oko 6h. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Manje-više.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, da li ste rekli – ja ne želim da nagađate ovde, želim samo da pogledam u vašoj izjavi i tačno vreme za izlazak 4-tog na stranici 4, otprilike jedan, dva, tri – sedam redova od vrha.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Poenta je da sam ja ovu izjavu dao 12 godina kasnije, pa očigledno sam 12 godina kasnije mislio da je to bilo oko 6h. Ja ne znam tačno vreme 12 godina kasnije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na osnovu tog odgovora, rekli biste da to što ste napisali 12 godina kasnije bilo je mnogo pouzdanije nego ono što nam možete dati 2008. godine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Očigledno da da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da prođemo kroz ovu izjavu, i vi ste primetili ovde da ste prvo pokupili Alun Roberts-a. On je prva osoba koju ste pokupili, mislim da je to na vrhu stranice 4. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je ono što sam ja napisao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je to ono što ste vi uradili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE: Hajde da pređemo na dokazni predmet Tužilaštva broj 276, stranica 16 – izvinjavam se, žao mi je. Dokazni predmet Tužilaštva broj 676, izvinjavam se. 676, propustio sam da kažem, stranica 16.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovo je izjava gospodina Roberts-a.

ADVOKAT KEHOE: To bi bila treća stranica u njoj. Još dve strane, molim vas, ka dnu te stranice: „Oko 8.40h...“

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vidite to: „Oko 8.40h ujutru, u petak, 4. avgusta, oklopno patrolno vozilo UN-a pokupilo me je iz mesta gde sam bio smešten. Granate su i dalje dolazile, padajući ne samo na centralne zgrade vlade i vojne zgrade u Kninu, nego i na stambene četvrti. Jedna civilna osoba je pokupljena i unutar naoružanog patrolnog vozila UN-a bila je prevoditeljka u sektoru Jug, Gordana Žunić.“ Ako mogu – gospodin Dreyer na 1789 strani kada govori o svom trećem putovanju. Stranica 1789 red 2, on sigurno kaže: „Moje treće putovanje je počelo u 8.30h, dakle ja sam krenuo pre 8.30h.“ Na dnu te stranice, red 55, na stranici 1789: „Pozivajući se na moju izjavu, ukazuje da sam otišao u 8.30h.“ „Pitanje: A da li se sećate ko je išao sa vama u to vreme. Možete pogledati svoju izjavu. Odgovor: Čitajući moju izjavu u paragrafu 14 ukazuje da sam promenio vozilo, da sam iz jordanskog oklopnog vozila prešao u češko oklopno vozilo. Poveo sam gospodina Dawes-a sa sobom.“ Dakle to bi bio Murray Dawes.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ili neki drugi Dawes.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, tačno bi bilo reći da vaš prvi izlazak van nije bio u 6h nego u 8.30 i da ste išli da pokupite Gordanu Žunić čak pre nego što ste pokupili gospodina Roberts-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne. Ja kažem da je moja priča bila da sam otišao u to vreme ujutru, ili je on loš u proceni vremena ili sam ja loš u proceni vremena. Ali tokom prvog putovanja, to je bila naša stalna operativna procedura pokupili smo Gordanu Žunić, jer je ona bila osoba koja je imala brojeve telefona od svih i gde su živeli u Kninu. Zato smo nju pokupili tokom tog putovanja. A da li smo pre pokupili Alun Roberts-a ili kasnije, ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U vezi sa vremenom ovog putovanja, da li se sećate u koje vreme ste pokupili gospodina Roberts-a?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nemam pojma.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ne znam da li želite da napravimo pauzu sada ili želite da idemo dalje.

SUDIJA ORIE: Ne. Ako je ovo pogodan trenutak za vas da napravimo pauzu, onda ćemo imati pauzu. Nastavljamo u 12.55h.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, možete nastaviti.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, gospodine predsedavajući.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, želeo bih da razgovaram sa vama o – u redu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Želeo bih da razgovaram sa vama o vašem prvom putovanju u Knin 4-tog i možda bi bilo najbolje da koristimo dokazni predmet Tužulaštva broj 984.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja ću se voditi onim što časni Sud misli. Iskreno, ja ću se složiti sa mojim učenim prijateljem da je digitalno uvećana fotografija bolja nego ona koja se pojavljuje kao 984 koja je na ekranu. Možda ćemo želeti da je stavimo da vidimo kako se vidi.

SUDIJA ORIE: U svakom slučaju ja imam i na papiru digitalno uvećanu kopiju.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mislim da je to učitano kao 596, tako da možemo to naći u elektronskoj sudnici.

SUDIJA ORIE: Verovatno to možemo uraditi.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo to da učinimo, to bi bilo od pomoći. Hvala vam puno.

(Odbrana se savetuje)

TUŽILAC RUSSO: Izvinite, časni Sude. 5961 čini se da je isto...

SUDIJA ORIE: U redu. Hajde onda da radimo na osnovu ovog dokumenta.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Mislim da će funkcionisati, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Ovo mi se više sviđa.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, samo uzimajući vaše svedočenje i ono što ste ucrtali, prvo mesto na kom ste se zaustavili idući kružnim putem bilo je D, autobuska stanica, i A, štab vojske RSK. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Definitivno D, autobuska stanica, i mislim da postoji interpretacija onoga što je zgrada glavnog štaba. Da li je to...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Upravo čitam dokazni predmet Tužilaštva broj 981, paragraf 9, možda nam možete pomoći sa tim.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U redu. To je tačno. Autobuska stanica i zgrada parlamenta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: F bi bila radio stanica. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, Radio Knin.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Primitili ste u vašoj izjavi, vaša izjava iz 1996. godine, na stranici 4, da kada ste otišli na ovo mesto, granatiranje je bilo prilično intenzivno.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC RUSSO: Izvinite. Nisam siguran da je ova oznaka D tačna. Paragraf 8 ukazuje da je autobuska stanica označena kao D, ali sledeći paragraf ukazuje da je zgrada parlamenta, samo vrata do glavnog štaba, a da je mesto i jedne i druge obeleženo sa A.

ADVOKAT KEHOE: Mislim da je to ono što je on rekao.

TUŽILAC RUSSO: Mislim da je ono što je izašlo na transkriptu da je parlamen pod D.

ADVOKAT KEHOE: To je ono što je navedeno. Ja mislim da je svedok rekao A. Uz dužno poštovanje gospodina Dawes-a, ja mislim da je gospodin Dawes rekao da je autobuska stanica D, a da je područje glavnog štaba A.

SVEDOK DAWES: Tačno.

SUDIJA ORIE: Da. Čini se da ono što ste mu vi predočili i to je ono što je on potvrdio, iako ne baš jasno, u vezi sa A. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste bili tamo, gospodine Dawes, da li vas je navelo, ili da li ste zaključili da je HV pokušavao da onesposobi komandne, kontrolne i komunikacione sposobnosti vojske RSK?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mislim da sam o tome razmišljao na taj način. Samo sam mislio – to je bio prvi put da sam se zatekao u situaciji da je bilo granatiranje, pa sam shvatio da je granatiranje bilo ekstremno jako i da su ciljali obe strane puta, da su dvorište železničke stanice – sa strane autobuske stanice i sa strane Radio Knina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je bilo tokom ovog vremenskog perioda kada ste vi notirali da ste videli neke vojnike vojske RSK u tom području, tačka B?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Primitili ste, u vašoj izjavi iz 2008. godine, paragraf 10, da ti mladi vojnici nisu bili deo neke jedinice ili neke operacije u tom području i da ih je bilo šest. Odakle su došli ti vojnici.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Bili su na ulici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde su bili pre nego što su bili na ulici?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nemam ideju. Kada smo mi – koliko se ja sećam – skrenuli na ćošku prema brdu oni su bili na putu, već su bili kada samo mi došli tamo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li znate da li su oni bili deo neke jedinice?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, ako to ne znate, ne biste znali ni da li su bili dodeljeni nekoj vrsti vojne operacije tog jutra, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste sa vojnicima razgovarali nešto o tome gde je ostatak njihove jedinice – pod pretpostavkom da su imali jedinicu – gde je bio ostatak njihove jedinice?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vas je u to vreme iznenadilo, gospodine, da granairanje koje je bilo u toku da je izazvalo paniku u vojsci RSK, barem među tim vojnicima?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja bih rekao da je njihovo opšte stanje ponašanja bilo blisko panici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vas je takođe iznenadio rezultat ove panike, ti vojnici su opravdano želeli da izađu iz te oblasti?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom vašeg glavnog ispitivanja i u vašoj izjavi vi ste primetili da kada ste bili u okolini lokacija F i B, da ste opazili civilne žrtve.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gde?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Između F i B, uopšte u tom području, dakle sa strane – bili su sa strane puta, nešto kao na trotoarima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li bi to bilo u oblasti koja je bila blizu parlamenta, Radio Knina i glavnog štaba vojske RSK?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kao i stambenih zgrada, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prethodno ste primetili da je bilo teško reći da li je ili ne neko bio civil ili da li je ili ne bio pripadnik vojske?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja ću uložiti prigovor na to. Ne mislim da je svedok ikada rekao da je bilo teško napraviti tu razliku.

SUDIJA ORIE: Ja mislim, ustvari, da je svedok objasnio šta je morao da uzme u obzir kada je procenjivao da li je neko bio vojna ili civilna osoba, i mi nismo čuli da li je on bio u poziciji da proveriti konačno da li je prvi utisak bio tačan, da ili ne. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, složićete se sa mnom da muškarci koje ste vi videli mrtve na ulici, vi ne znate da li su oni bili vojnici ili civili, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Kategorički, ja nisam znao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Malo ste govorili o vožnji kroz to područje u vašoj izjavi iz 1996. godine i govorili ste o odlasku u fabriku šrafova *Tvik*, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su oni snabdevali vojsku RSK bilo čime što su proizvodili u fabrici *Tvik*, da li znate?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja nikada nisam video da se tamo nešto proizvelo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Odgovorite na moje pitanje, gospodine.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Koje je pitanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Moje pitanje je: Da li znate da li su snabdevali vojsku RSK sa bilo čim što su proizvodili tamo?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne znam da li su snabdevali bilo koga bilo čime.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste takođe pomenuli, tokom vašeg glavnog ispitivanja, da je železnica bila granatirana, iako je bila vam upotrebe. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da vam pokažem dokazni predmet Tužilaštva broj 804, to je izveštaj ECMM-a od 4. avgusta 1995. godine. Paragraf 4: „O ekonomskoj, industrijskoj i infrastrukturnoj situaciji, očigledno je bilo dosta oštećenja tokom tog dana. Vozovi su viđeni da saobraćaju u Kninu. Citat: po svoj prilici svrha je bila vojna, ali mogli su se koristiti i za evakuaciju civila. Kraj citata.“ Pretpostavljam da niste primetili kretanje vozova kao što je ECMM primetila?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste razgovarali sa bilo kim o tome da su se vozovi kretali u tom području 4-tog?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da li sam?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da se vratimo na situaciju u vezi sa školom. A pored ostalog, gospodine, škola o kojoj ste svedočili sa fotografije... Ne znam broj fotografije koja mi je na pameti.

(Odbrana se savetuje)

TUŽILAC RUSSO: Dokazni predmet Tužilaštva broj 982.

ADVOKAT KEHOE: Hvala. Dokazni predmet Tužilaštva broj 982.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi ste čuli od nekog drugog da je bila uništena – potpuno uništena?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znali ste da 4. avgusta 1995. godine ni jedna škola nije radila?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nisam to znao.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste znali ili da li znate sada ili da li ste znali onda koje oružje je vlada RSK smestila u tom objektu?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, časni Sude. Preskočiću.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da vam pokažem stavku.

ADVOKAT KEHOE: To će biti – izvinite – dokazni predmet Odbrane broj 718, stranica 3.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dawes, stavka obeležena pod G, da li ste znali da je tu bila škola i da su srpski vojnici bili stacionirani na toj lokaciji 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, ne bih to znao.

ADVOKAT KEHOE: Dozvolite mi da vam skrenem pažnju na dokazni predmet Tužilaštva broj 78. Ovo je mapa koju je nacrtao gospodin Dreyer. Ako možemo da vidimo levu stranu što je u blizini slova C i ako može da se uveća. Na levoj strani, upravo vidite. U redu. Znam da je malo teško da to vidite. To je to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li viditetu lokaciju, C, gospodine Dawes?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodin Dreyer je informisao ovaj Sud da je to bila škola u kojoj se nalazio jedan minobacač utvrđen u jutro 4-tog, a to bi bilo svedočenje gospodina Dreyer-a na ... 1721.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja ne znam to predočavanje izjava gospodina Dreyer-a svedoku – on nije pitao svedoka da li je ili nije video bilo šta u toj konkretnoj školi.

ADVOKAT KEHOE: Ja ću pitati to ponovo, sudijo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste videli...

TUŽILAC RUSSO: Izvinite. Ja sam mislio da on govori o drugoj školi. Ako je mislio na ovu, onda se ja izvinjavam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Odnosi se na C?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Odnosi se na C.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li znate da se nalazi škola u tački C?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Samo da govorimo jasno...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako želite da uvećamo to još više, možemo. Da li želite da uvećamo još više, gospodine?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Samo želim da budem siguran da govorimo o istoj školi.

ADVOKAT KEHOE: Gospodine poslužitelju [sic], to oko tačke C, ako možemo još malo da uvećamo.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja nisam znao da je minobacač bio smešten u toj školi, ako je to ono što je vaše pitanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ja shvatam, da kada ste se vozili tuda sa gospodinom Dreyer-om i gledali okolo, vi niste nikada videli minobacač vojske RSK da je tu smešten.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne. Gospodin Dreyer je preuzeo na sebe 50-to kalibarsku pušku i uglavnom je bio van zgrade – van zgrade – van oklopnog vozila. Ja sam bio čvrsto unutar oklopnog vozila. Imao sam glavni poklopac otvoren iznutra, pa smo mogli videti neke objekte. On je imao mnogu bolju poziciju da vidi nego ja, dok smo se vozili.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pređemo na fotografiju škole koja je pod brojem 982.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Dreyer [sic], ova konkretna škola, ovo je velika zgrada u odnosu na ostale zgrade u Kninu, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ponovo ste mi se obratili sa gospodine Dreyer.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Žao mi je. Izvinite.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: ...kompleksno. Recite ponovo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ova zgrada koju ste identifikovali kao – koja je bila totalno uništena, ovo je prilično velika zgrada u Kninu, naspram ostalih zgrada u gradu, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno. To je značajna građevina.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Vi ste nastavili da se vozite po Kninu nakon 6. avgusta, do vremena kada ste, zapravo, otišli, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dozvolite da vam pokažem dve stvari.

ADVOKAT KEHOE: Jedna je dokazni predmet Odbrane broj 276. Ako možemo brzo da ovo pustimo. Zvuk nije potreban, gospodine predsedavajući.

(video snimak)

ADVOKAT KEHOE: Stanite tačno tu. Vratite malo nazad. Zaustavite tu.

(kraj video snimka)

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dreyer [sic], ono o čemu ste govorili je građevina na levoj strani ove fotografije otprilike na polovini puta. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Gospodin Dawes.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, izvinite. Gospodine Dawes.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Polaskan sam. On je mnogo lepši od mene.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: On dobro izgleda. Gospodine Dawes, to je zgrada o kojoj govorite?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne mogu tačno da kažem, ali je definitivno u toj opštoj oblasti, sigurno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Ta opšta zgrada izgleda da nema oštećenja na krovu, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, da predemo na sledeći dokument – stavku.

ADVOKAT KEHOE: 1D57-0094. To je deo Zastava filma koji smo dobili od Tužilaštva. To je ponovo bez zvuka, gospodine predsedavajući.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, ovo je snimak Zastava filma koji je RSK snimila 4. avgusta 1995. godine.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pustimo to.

(video snimak)

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dakle, ponovo, gospodine Dawes, ovo je zgrada o kojoj govorite, koja je, kako vam je neko rekao bila potpuno uništena. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ako – bez nepoštovanja, ako vam verujem na reč, onda je to tačno.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, mi nudimo na usvajanje 1D57-0097, oprostite 0094.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mi nemamo prigovora na unos. Želim da bude jasno, video snimak za koji je on naveo da je video snimak koji je poslalo Tužilaštvo, taj video snimak ima zvuk. Ne znam ako je ovo...

SUDIJA ORIE: Mislim da je bio prikazan samo u svrhu identifikovanja zgrade za šta vam ne treba zvuk. To je ono što sam ja razumeo, i mislim da je to već ušlo u spis, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Samo – mi smo dobili puno toga, i mislim da su obe strane isekle delove toga.

SUDIJA ORIE: Da. I ...

TUŽILAC RUSSO: U svakom slučaju, nemamo prigovore, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 861.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 861 se usvaja u spis. Gospodine Kehoe, jedna od stvari koju bih ja lično pitao jeste da je ovaj svedok svedočio da mu je neko rekao da je škola uništena, a da on to nikada nije video. Šta je svrha? Mislim, ako nam ovo pokažete i kažete ova zgrada, svedok to ne može da potvrdi. Šta je ono što smo naučili od ovog svedoka u poslednjih 4-5 minuta.

ADVOKAT KEHOE: Ja ću – ja ću – pre svega, to je 4-tog, ali to me vodi do sledeće teme– da idem na sledeću temu...

SUDIJA ORIE: U redu, videćemo. Da, molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, vi ste rekli da ne znate ko vam je rekao da je ta zgrada bila totalno uništena. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dok sedite ovde, ko god da vam je to rekao, znate da je ta osoba preterivala u obimu razaranja na ovoj zgradi, zar nije?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ako je to ta zgrada, da.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Tokom vašeg boravka tamo, gospodine, da li su mnogi izveštaji o oštećenjima u Kninu koje ste dobili od osoblja UN-a bili preterani?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Nismo čuli svedočenje o izveštajima koje je svedok dobio u vezi sa bilo čim, a najmanje o šteti.

SUDIJA ORIE: Da, možda bismo mogli prvo to da utvrdimo; ali čak i tada, ja razumem da je svedok dva dana nakon početka operacije Oluja rekao da je škola bila uništena. Vi nam sada pokazujete, ja mislim, sliku od 4. i 5. avgusta koja ostavlja...

ADVOKAT KEHOE: 4-tog.

SUDIJA ORIE: Da. Mislio sam da je jedna od njih bila 5-tog.

ADVOKAT KEHOE: 5-ti je prvo uvršten u spis...

SUDIJA ORIE: Svedok nam kaže: „Ja ne znam“. Dakle, da li je neko preterivao ili ne, on ne može znati ni jedno ni drugo. Ono što vi radite je da pitate ovog svedoka da izvuče puno zaključaka na osnovu materijala gde on nema lična zapažanja, samo da biste ga doveli do toga da svi preteruju, što ne bi mogao biti zaključak, to bi mogao biti – da svi preteruju, ali vi to ne možete da utvrdite na osnovu ovog materijala. Ako je od svedoka, ako je ovo škola, ako je ovo totalno razoreno, onda ta osoba mora da preteruje, nije mi potrebno da svedok to razume. I naravno, gospodin Dawes je od velike pomoći i veoma je precizan i rekao je da ako je neko rekao da je bila totalno unuštena i ako je ova zgrada koja ne izgleda potpuno razoreno, onda on mora da preteruje, čak ne znajući da li je to stanje zgrade bilo 4-tog, 5-tog ili 6-tog. Očigledno, on je to saznao 6-tog, a ne 4-tog ili 5-tog. Tako, dakle, ja ne razumem vaše tehnike, očigledno...

ADVOKAT KEHOE: ...ja treba da...

SUDIJA ORIE: ... tehnike suđenja...

ADVOKAT KEHOE: Ja mogu da objasnim svoju tehniku, sudijo.

SUDIJA ORIE: Ne u prisustvu svedoka. Ja vam samo ukazujem...

ADVOKAT KEHOE: Sudijo, ja razumem tehniku i širi plan bez prisustva svedoka u bilo koje vreme jer postoji niz, ne samo sa ovim svedokom već i sa drugim svedocima, kada im predočimo ove činjenice zajedno to će biti prilično jasno časnom Sudu. Dakle, unakrsno ispitivanje nije samo sa ovom određenim činjenicama i okolnostima već i u vezi sa ovim svakako preterivanjima o kojima smo dosta toga čuli.

SUDIJA ORIE: Moja namera je da mi predočimo sve ove činjenice zajedno; pošto čitavo pitanje preterivanja, bar kada je ova škola u pitanju, kao što sam vam ukazao, to nije činjenica, to je upravo, to bar nije utvrđena činjenica. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Govoreći o putu kada ste otišli u bolnicu, i udaljavajući se od ovoga, tačno je reći da kada ste išli u bolnicu, ni jednog trenutka niste izašli iz oklopnog vozila. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To je moguće.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Pa...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja se ne sećam ni na jedan ni na drugi način. Mi smo odvezli doktora, ako je to putovanje o kom vi govorite, kada smo odvezli doktora u bolnicu.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Na strani...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Stranica 4.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: ...dokazni predmet Tužilaštva broj 981, rekli ste Tužilaštvu 2. aprila 2008. godine u paragrafu 15: „Ja nisam...“ u drugom redu „Ja nisam ulazio u bolnicu niti izlazio iz oklopnog vozila.“

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: U redu. Ja upravo gledam moje svedočenje iz 1996. godine. Žao mi je, izvinite.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dakle, da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Onda je to tačno, da.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dakle, sve što ste saznali da se desilo u bolnici, vi ste čuli od trećih strana i vi niste videli lično. Tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Hajde kratko da pričamo o kasarni. Primetili ste u izjavi na stranici 4, u izjavi iz 1996. godine da ste prošli – „kada smo prošli pored severne kasarne, nisam video nikakve tragove.“ Da li je vaše svedočenje da nije bilo tragova na severnoj kasarni ili ih vi samo niste videli?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ja govorim da dok sam se vozio pored severne kasarne, ja nisam video nikakve tragove.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Ako ste vi sedeli na dnu oklopnog vozila i vozeći se prošli pored severne kasarne, kako ste videli da tu nema tragova?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ako stojite na klupi u oklopnom transporteru i gledate van kroz glavni otvor, vi imate horazontalni pogled.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dakle, da razjasnim: Pod jedan, vi niste ulazili u severnu kasarnu, tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Pod broj dva, mi govorimo o tragovima ili informacijama koje ste dobili vozeći se putem pored kasarne, tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Ja nisam tu da vas podučavam, gospodine Dawes, ali ako je RSK prijavila tragove na severnoj kasarni ujutro 4. avgusta, vi niste imali nikakvog razloga da to dovodite u pitanje, zar ne?

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja želim da uložim prigovor na to pitanje.

SUDIJA ORIE: Ja sam prvo čekao na francuski prevod. Svedok je svedočio o tome na kom položaju je bio i rekao je da nije video nikakve tragove, onda da li je imao razlog – naravno, ako nema nekog konkretnog razloga, ja očekujem da ono što on nije video, da on nema razloga da veruje da je nešto možda bilo tamo ili nije bilo tamo, ako on nije bio u poziciji da vidi to. Tako ja, a mislim i Pretresno veće razumemo njegovo svedočenje. Ako vi želite da utvrdite da je bilo tragova, u redu; ali onda je to poželjno sa svedokom koji je pregledao severnu kasarnu ili sa nekim ko je bio na drugom položaju sa kog je posmatrao stvari.

ADVOKAT KEHOE: Ako mogu sudijo, to dovodi u pitanje metodologiju Tužilaštva koje je sledilo ovaj tip dokazivanja, jer Tužilaštvo veoma dobro zna da postoje dokumenti u spisu od strane RSK koji pokazuju tragove artiljerijske vatre na severnoj kasarni.

SUDIJA ORIE: Ali ovaj svedok svedoči o onome što on zna i u vezi sa tim on je rekao „ja to nisam video“, što ne znači da to nije bilo tamo. To je samo ono što ovaj svedok – to je ono što nam je on rekao; i ako postoji...

ADVOKAT KEHOE: Onda zašto izvoditi te dokaze, sudijo? Zašto izvoditi te dokaze, osim ako Tužilaštvo želi da Pretresno veće veruje da severna kasarna nije bila granatirana, kada, je ustvari bila. To je suština.

SUDIJA ORIE: Da. Nećemo raspravljati kroz iskaz ovog svedoka o tome šta Tužilaštvo jeste ili nije uradilo. Mi sada ispred sebe imamo ovog svedoka koji je dao izjavu i čini se da on nije video nikakav trag. Ako vi želite da kritikujete izvođenje dokaza, naravno, vi to možete da učinite, ali zašto dosađivati ovom svedoku sa...

ADVOKAT KEHOE: Iskreno, časni Sude, ja mislim da bi časni Sud trebao da pita kako je Tužilaštvo ovo predstavilo, obzirom na činjenicu da oni uvode dokaze i ja moram da odgovorim.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da će nam Tužilaštvo reći da pogledamo u njihove dokaze u celini, a ovo je samo jedna mala stvar nekoga ko nije video ništa. A da li su oni bili tamo ili nisu, ja to ne znam, a ni svedok to nije video. To je, naravno, posledica toga što je posmatranje stvari prilično ograničeno. Hajde da...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Jedan trenutak, gospodine Russo. Hajde da ne trošimo toliko vremena u vezi sa ovim svedokom, jer ovaj svedok neće biti u mogućnosti da odgovori, osim ako nema nekog posebnog razloga da verujemo da on može.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako mogu ja, uz dužno poštovanje, Tužilaštvo je izvodilo ove konkretne dokaze sa gospodinom Dawes-om o tragovima na severnoj kasarni, jasno pokušavajući da skrene pažnju Pretresnom veću da nije bilo granatiranja.

SUDIJA ORIE: Ovo je polemički, pre nego izvlačenje saznanja od svedoka o onome šta je on primetio, što je on video. I ako želite da kritikujete Tužilaštvo zbog toga, hajde da ne dosađujemo svedoku sa tim. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, onda u sledećem koraku, hoćete li mi dozvoliti da mu pokažem dokument u vezi sa stvarnim granatiranjem, iako ga on nije video.

SUDIJA ORIE: Zašto? Osim ako imate neki razlog za to, kada bude gledao to on će reći „O da, naravno, to je ono što sam ja video dan nakon toga ili dan pre toga.“ Ali ovaj svedok... Nemojte, kao što sam rekao, podučavati svedoka. Ako želite da nešto predočite svedoku što je kontradiktorno onome što je on rekao, onda postoji razumno očekivanje da će mu to pomoći u daljem svedočenju.

ADVOKAT KEHOE: Izvinite, časni Sude.

(Odbrana se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, gospodin Russo stoji već neko vreme...

ADVOKAT KEHOE: Oh, izvinite. Znam da ima verovatno pravi prolog.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, želim samo da – ja sam razumeo stav Pretresnog veća u vezi sa ovim konkretnim svedokom, ali želeo bih da uložim prigovor na diskusiju o izvođenju dokaza od strane Tužilaštva u prisustvu svedoka. Ja mislim da je ovo Pretresno veće mnogo više zainteresovano za ono što je svaki konkretan svedok primetio izvan uticaja drugih dokaza koje su drugi svedoci obezbedili, makar u prvoj fazi. Tako da ja ne mislim da je prikladno diskutovati o tome kako je Tužilaštvo vodilo, zašto nije vodilo, u prisustvu ovog svedoka, ja bih želeo to da istaknem, da se to ne dogodi u prisustvu drugog svedoka.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ovo su stavke koje su u spisu.

SUDIJA ORIE: Možete nastaviti, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Izvinite.

SUDIJA ORIE: Možete nastaviti. Mislim da je jasno ono što sam rekao ranije o pokazivanju slike svedoku. Da li svedok treba da to vidi ili mi treba da vidimo, to nije isto. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, tokom vaše vožnje 4.tog, vi ste informisali gospodina Stanton-a da je definitivno bila otvorena artiljerijska vatra sa srpskih položaja u Kninu 4-tog. Gde su bila ta mesta gde ste vi mogli, bilo da čujete ili primetite da je otvorena artiljerijska vatra od strane Srba?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: To mi je neko rekao. Ja ne mogu da se setim imena te osobe.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Da li je to bio neki vojnik UN-a koji vam je rekao da je bila otvorena artiljerijska vatra od strane Srba?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nemam ideju.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Pretostavljam da je osoba koja vam je rekla to, da li vam je rekla odakle to dolazi?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, nije.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Da ostanemo pri vašem putovanju – prvom putovanju, i ako bih mogao malo da razgovaram o vašem putovanju kada ste primetili – ili imali priliku da vidite kasetne bombe. Vi ste tokom vašeg svedočenja istakli – to je stranica 5 u izjavi iz 1996. godine, da su vrhovi drveća bili odsečeni. Da li je to tačno?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dozvolite da vam pokažem film, koji je ponovo deo Zastava filma.

ADVOKAT KEHOE: 1D57-0095. Upravo sam informisan da ponovo nema zvuka, ako možemo da pustimo ovo.

(video snimak)

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Gospodine Dawes, da li se čini da je to mesto o kom ste vi govorili, gde su vrhovi drveća bili posečeni?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Nemam ideju.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Možete primetiti, gledajući u taj pločnik, da nema bombica na pločniku, ili vi možete da primetite, zar ne?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Ne, gospodine.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, u ovom trenutku, mi nudimo 1D57-0095 na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Dokazni predmet Odbrane broj 861 – izvinite, broj 862, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj 862 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da se vratimo na dokazni predmet Tužilaštva broj 62, samo prazan list, a onda dolazi dokazni predmet Tužilaštva broj 62. To bi trebalo da bude...

SUDIJA ORIE: Pogled na Knin iz vazduha.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Ako pogledamo na dokazni predmet Tužilaštva broj 62, ako mogu da vam skrenem pažnju na stranicu 5, dokazni predmet Tužilaštva broj 980, na vrhu te stranice: „Tokom tog putovanja držali smo otvoren poklopac oklopnog vozila kako bismo mogli da tražimo osoblje UN-a. Kada smo prošli oko 150 metara južno od glavne raskrsnice u centru Knina, idući u smeru autobuske stanice, iznenada smo otkrili da je većina vrhova drveća u aleji bila odsečena, međutim velika šteta nije bila primećena...“ Čitam bukvalno: „...međutim velika šteta nije bila primećena na dnu stabala drveća. Onda smo ugledali bombice, male bombe iz kasetnih bombi. I Andries i ja pogledali smo u njih, pa jedan u drugog i sećam se da smo komentarisali da bi trebalo da se držimo dalje od bombica.“ U izjavi koju ste dali 1996. godine, gde biste na ovoj mapi smestili ove bombice 150 metara južno od glavne raskrsnice u centru, idući u smeru autobuske stanice? Gde biste ih smestili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Da li je plava olovka ponovo spremna? U ovom opštem području.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Dozvolite mi da vas vratim na vašu izjavu iz 1996. godine, to je ono gde ste ih vi smestili?

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Pa, to je tu koliko se sećam...

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Ne, ne, ne, gospodine...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: ...toga.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Pokušajte da me pratite.

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Trudim se.

ADVOKAT KEHOE– PITANJE: Istakli ste jutros da je vaše sećanje 1996. godine o ovim događajima bilo mnogo bolje nego 2008. godine. A kada ste dali ovu izjavu 1996. godine, na osnovu ove izjave na vrhu stranice 5, da li ste locirali ove bombice koje ste nedavno videli? Ako mogu da vam dam referantni okvir...

SVEDOK DAWES – ODGOVOR: Molim vas.

ADVOKAT KEHOE: Hajde da se vratimo na dokazni predmet Tužilaštva broj 984 i možete ukazati na autobusku stanicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, gledam na sat, čini se da se vi sada upuštate u jednu složeniju vežbu. Možda da ne radimo to u ovom trenutku. Sada je 13.45 časova.

ADVOKAT KEHOE: To je u redu, sudijo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dawes, mi ćemo uskoro završiti za danas, i mi bismo želeli da vas vidimo ponovo sutra ujutru u ovoj istoj sudnici. Gospođo poslužiteljice, da li možete da izvedete svedoka iz sudnice. Oh, gospodine Dawes, jedan trenutak, molim vas. Želeo bih da vas uputim da ni sa kim ne razgovarate o vašem svedočenju, bilo o onom delu koji ste već dali ili o delu koji tek treba da date sutra, dakle uzdržite se od bilo kakvih razgovora o vašem iskazu. Molim vas, pratite gospođu poslužiteljicu.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, uobičajeno pitanje?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Završiću, časni Sude, do kraja druge sednice sutra.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: Ja nemam pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, za sada, ja nemam pitanja. To se može promeniti, ali, verovatno nemam pitanja.

SUDIJA ORIE: Pretresno Veće će razmotriti – mi smo imali neku diskusiju – možda ne diskusiju. Ja imam neke komentare u vezi načina na koji ste vi vodili unakrsno ispitivanje, šta će nam od toga pomoći, a šta nam neće pomoći. Pretresno veće će na kratko raspraviti da li će vam dati dve pune sednice sutra, koje ste vi tražili. Završićemo sada i nastavićemo sutra, 14. oktobra u 9.00 časova u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 13.48 h.

Nastavlja se u utorak, 14. oktobra 2008, u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje